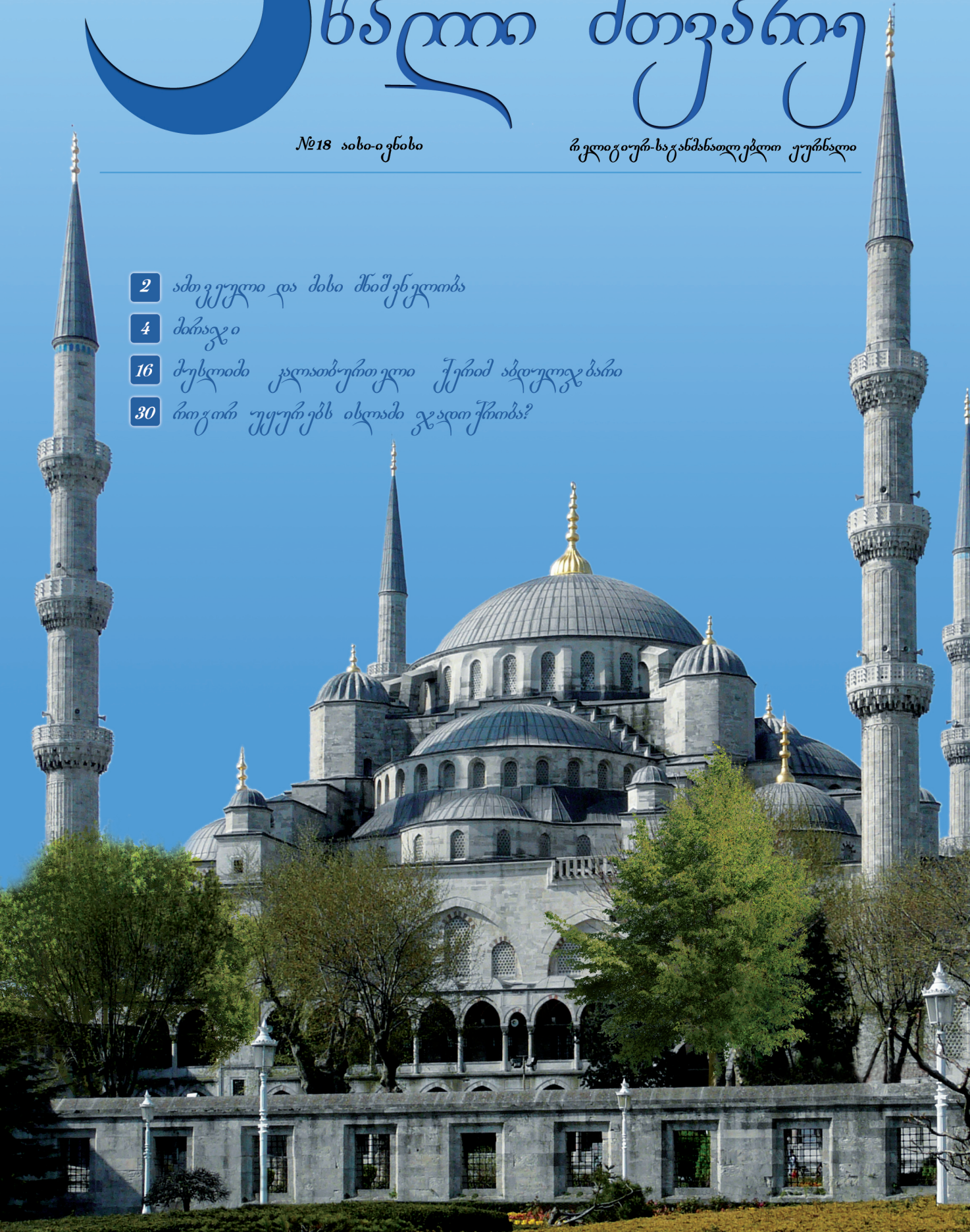

საღვთო მთვარე

№18 ახალი წელი

რელიგიურ-საგანმანათლებლო ჟურნალი

- 2 აბიკეულო და მისი მნიშვნელობა
- 4 მირაჯი
- 16 მუსლიმი კლათბურთული ქერამიკის დრო
- 30 რთული უყურებს ისლამი ჯალდში?

ახალი მთავარი

რელიგიურ-საგანმანათლებლო ჟურნალი
№18 მაისი-ივნისი 2011 წელი

ISSN 1987-6106

UDC (უაკ) 2-472 ა-984

გამომცემელი:

ა(ა)იპ-„ქართულ მუსლიმანთა
საზოგადოება“

მთავარი რედაქტორი

თემურ გორგაძე

სარედაქციო კოლეგია:

გიორგი კამლაძე

ზაფარი შანთაძე

გელა გოგიტიძე

აფამ შანთაძე

კომპიუტერული უზრუნველყოფა და
დიზაინი:

Worldpublishings

რასიმ შაქიროვლი

მარკეტინგის მენეჯერი:

რუსლან (მევლუდ) აზაშიძე

კორექტორი:

მზია შანთაძე

ჟურნალი ხელმძღვანელობს
თავისუფალი პრესის პრინციპით.
ავტორები თავად აგებენ პასუხს მათ მიერ
მოყვანილი ფაქტების, არგუმენტებისა
და ციტატების სიზუსტეზე. მასალების
გადაბეჭდვა ნებადართულია
რედაქციასთან შეთანხმებით. რედაქცია
ვალდებულია, გამოუქვეყნებელი
მასალები, პირველი მოთხოვნისთანავე,
გადასცეს პირადად ავტორს.

მისამართი:

ქ. ბათუმი, ქუთაისის ქუჩა №33

ტელ. ფაქსი: 8 (422) 27 69 04

ელ. ფოსტა: info@muslim.ge

დაიბეჭდა:

შპს „თბილისელეგზში“

მისამართი:

ქ. თბილისი, ასლანის ქუჩა №14

ტელ: 8 (32) 2 336 336

ელ. ფოსტა: baluka71@mail.ru

სარჩევი

ახალი მთავარი

2. სამთვეული და მისი მნიშვნელობა
თემურ გორგაძე
4. მირაჯი
რუსლან (მევლუდ) აზაშიძე
9. რელიგიის ღამე
გელა გოგიტიძე
10. სამოთხე
მიხეილ გელაძე
12. ისლამის პირველი წლები
თემურ გორგაძე
16. ყველა დროის ერთ-ერთი საუკეთესო
კალათბურთელი, მუსლიმი — ქერიმ აბდულ-ჯაბბარი
გიორგი კამლაძე
18. ბედნიერი ოჯახი — ამქვეყნიური სამოთხე
ოსმან ნური თოფბაში
23. წმინდა ნუში
გელა გოგიტიძე
28. აბდესი
30. როგორ უყურებს ისლამი ჯადოქრობას?
ნოდარ დავითაძე
31. აიათები და ჰადისები
32. ხოჯა ნასრედინის ოხუნჯობანი
34. ბრძნული გამონათქვამები
36. სუდოკუ
37. საბავშვო გვერდი
- 38 - საბავშვო ტესტები
- 38 - ლაბირინთი
- 39 - სხეულის სიჯანსაღისთვის
- 39 - იპოვეთ 7 განსხვავება!
- 40 - აბა, გამოიცანით!

სამთვეულო და მისი მნიშვნელობა

თემურ გორგაძე

მონყალე და მწყალობელმა უზენაესმა ალლაჰმა თავის მონა-მსახურებს წლის სხვა დღეებისგან განსვავებით შედარებით უფრო ძვირფასი დღეები უბოძა. რადგან ამ დღეებში უზენაესი ალლაჰის წყალობა ქვეყნიერებაზე უფრო დიდი დოხით გადმოიღვრება, ზუსტად ამიტომაცაა, რომ მათში შესრულებულ ღვთისმსახურებას უფრო დიდი ფასი აქვს. როგორც ცნობილია, ქართველ მუსლიმებში გავრცელებული სახელი „სამთვეული“ რეჯების, შალბანისა და რამაზნის მთვარეების საერთო სახელწოდებაა.

სამთვეული არის ერთგვარი ბაზრობა, რომელიც წელიწადში ერთხელ იმართება და სადაც ყველა მუსლიმს შეუძლია სამი თვის განმავლობაში მომგებიანად ივაჭროს. ვინც მოასწრებს და საიქიოსთვის მომგებიანად ივაჭრებს, ხომ კარგი, ხოლო ვინც ამ შანსს ვერ გამოიყენებს, მომდევნო წელიწადს უნდა დაელოდოს. რა თქმა უნდა, თუ მომავალ „ვაჭრობამდე“ იცოცხლებს. ჩვენგან ხომ არავის აქვს იმის გარანტია, გაუთენდება თუ არა ხვა-

ლინდელი დილა. გამომდინარე აქედან, თითოეულმა ჩვენგანმა მომავალი სამთვეული ჩვენს ხელთარსებულ საბოლოო შანსად უნდა ჩავთვალოდ და შევეცადოთ, რათა ეს ვაჭრობა მომგებიანი გამოდგეს.

სამთვეული ის დღეებია, რომელიც ყველა მორწმუნემ სრული სულიერი დატვირთვით უნდა გამოიყენოს, რათა სამოთხისკენ ერთი ნაბიჯი კიდევ გადადგას.

მზად ვართ სამთვეულის შესახებ დროა?

ამ დღეებში მორწმუნეები ერთმანეთის მიმართ უფრო მეტად კეთილნი უნდა ვიყოთ, ბავშვები გავახაროთ, დავრდომილთ ხელი გავუწოდოთ, უქონელნი დავაპუროთ, მშობლები და უფროსები მოვინახულოთ და შევეცადოთ, რომ თავი დავალოცვინოთ.

უნდა მოვემზადოთ 12 თვის სულთნის - რამაზნის შესახვედრად და ამიტომაც საჭიროა, სულიერად განვიწმინდოთ.

როგორ გამოვიყენოთ ეს დღეები, რათა კიდევ ერთი ნაბიჯი გადავდგათ სამოთხისკენ?

1. ხშირად ვიკითხოთ ყურანი.
2. ბევრჯერ წარმოვთქვათ ლოცვა და სალამი წმინდა შუამავლისთვის ﷻ.
3. ვილოცოთ გამოტოვებული ან ნაფილე ნამაზები.

რაჯების მთვარე

რეჯების მთვარე სამთვეულის პირველი მთვარეა. ლექსიკური მნიშვნელობით რეჯები „სამზადის, მზადყოფნას, პატივისცემასა და განდიდებას“ ნიშნავს. როცა რეჯების მთვარე დადგებოდა, წმინდა შუამავალი ﷻ უზენაეს ალლაჰს შემდეგნაირად ევედრებოდა: „*ღმერთო ჩემო! რეჯებისა და შალბანის მთვარეები ბარაქიანად გვიქცეი და რამაზნის მთვარეც სიკეთით მოგვასწარ.*“

შალბანის მთვარე

სამთვეულის მეორე მთვარე შალბანი „გაფანტულს, დანაწილებულსა და მიმოყრილს“ ნიშნავს.

რამაზნის მთვარე

სამთვეულის ბოლო და წინა თერთმეტი თვის სულთანი რამაზნის მთვარე ყველაზე მაღლიანია. წმინდა ყურანმა ზეგარდმოვლენა ამ მთვარეში დაიწყო და მუსლიმებისთვის სწორედ ამ მთვარეში მარხვა გახდა სავალდებულო. სიტყვა რამაზნის ეტიმოლოგიური საწყისები მო-

დის სიტყვისგან „რამიდ“ რაც „წვიმას“ ნიშნავს. ამ მთვარეშია განჩინების ღამე (ყადირის ღამე), რომელიც ათას თვეზე უფრო ხეირიანია.

უზენაესმა ალლაჰამა მოგვცეს შესაძლებლობა, გამოვიყენოთ ისეთი შანსი, როგორიც წმინდა სამთვეულია. შევძლოთ, ყველა იმ სიკეთის მოპოვება, რომელიც დიადმა გამჩენმა ამ მთვარეებში მუსლიმებისთვის გარდმოავლინა. ■

მირაჯი

ბრუსლან (მუჟლუდ) აბაშიძე

თიქერის ჯამის იმამი

მირაჯი — არაბული სიტყვაა, ლექსიკური მნიშვნელობით სიმაღლეზე ასვლას ნიშნავს და ისლამში წმინდა მუჰამედ შუამავლის ჯ ცად ამაღლების მოვლენას ასახავს. მირაჯი მექაში მდებარე მესჯიდი ჰარემიდან, პალესტინის მესჯიდი აყ-საში გადასვლითა და იქიდან ცად ამაღლებით განხორციელდა.

აღნიშნული მოვლენის გადმოსაცემად, წყაროებში ორი სხვადასხვა სიტყვა — მირაჯი და ისრა გვხვდება, თუმცა რელიგიურ წყაროებში, უმეტესწილად, სიტყვა მირაჯი არის დამკვიდრებული.

მირაჯი, ჰიჯრეთამდე თვრამეტი თვით ადრე, რეჯების მთვარის 27-ე ღამეს განხორციელდა.

ამ მოვლენასთან დაკავშირებით უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს:

„ყოველგვარ ნაკლოვანებებისგან შორსაა იგი, რომელმაც თავისი მონამსახური, ერთ ღამეს მესჯიდი ჰარემიდან მესჯიდი აყსაში, რომელიც წმინდა ადგილია, გადაიყვანა, რათა გვეჩვენებინა ჩვენი სასწაულები. უეჭველია, იგი ყოვლისმმცნებელია, ყოვლისმხედველია“. (სურა ისრა, აიათი 1)

როგორც მორწმუნე მუსლიმებისთვის არის ცნობილი, უკეთილშობილეს მუჰამედ შუამავალს ჯ ისლამის ქადაგება დუხჭირ პერიოდში, უმეცარ და წარმართ საზოგადოებაში უხდებოდა. გამომდინარე აქედან, იგი საკმაოდ დიდ ზეწოლას განიცდიდა. თუმცა წინააღმდეგობების მიუხედავად, ცდილობდა ყველა ტომისთვის ისლამი ექადაგა. აღნიშნული მისიის შესასრულებლად რამდენიმე ტომს მფარველობა და მხარდაჭერა სთხოვა, მაგრამ, სამწუხაროდ, არც მისი რჯული მიიღეს და არც მხარდაჭერა ითავა ვინმემ. უფრო მეტიც,

იგი შეურაცხვეს, დაჩაგრეს, აწვალეს, დასცინეს და უარჰყვეს. გამომდინარე აქედან, ქვეყნიერების ბატონი გადაღლილი, მშვიერ-მწყურვალ, მოწყენილი და ძალიან დამწუხრებული იყო. მექას წარმართები, ყოველთვის, უკან დაჰყვებოდნენ. ქაბას მოსანახულებლად მისულებს ისლამის მიღებაში ხელს უშლიდნენ, ასევე არც საყვარელ შუამავალს აკლებდნენ ტანჯვას. მას უკვე აღარ ჰქონდა წასასვლელი ადგილი, სადაც მტერი არ ეყოლებოდა. ერთ ღამეს, ბიძამისის, ებუ თალიბის ქალიშვილ, უმმი ჰანთან მივიდა. აქვე აღსანიშნავია, რომ მაშინ, უმმი ჰანი, არამუსლიმი იყო. კარებზე რომ დააკაკუნა, შიგნიდან ხმა მოესმა: „ვინ ხარ?“ „შენი ბიძაშვილი მუჰამედი ვარ, სტუმრად მიმიღებ?“ - უპასუხა შუამავალმა.

„სიცოცხლეს ვანაცვალე შენისთანა სიმართლის მთქმელ, სანდო და ღირსეულ სტუმარს, მაგრამ მობრძანების შესახებ ადრე რომ გეცნობებინა, რაიმე საჭმელს მოვამზადებდი. ახლა საჭმელად არაფერი მაქვს“ - დანანებით მიუგო უმმი ჰანმა.

ალლაჰის წმინდა შუამავალმა უპასუხა: „ჭამა-სმა არ მინდა, ჩემთვის ისიც საკმარისი იქნება, მშვიდად რომ ვილოცო და უზენაეს ალლაჰს შევევედრო“.

უმმი ჰანმა საყვარელი შუამავალი სახლში მიიპატიჟა, სალოცავი ჭილოფი, ვარცლი და ჩაიდანი მისცა. არაბებისთვის სტუმრის მტრისგან შეფარება და გამასპინძლება, ყველაზე ღირსეული ვალდებულება იყო. სახლში მიღებულ სტუმარს რომ ზიანი მოსვლოდა, ეს ოჯახს დიდ ღირსებად დაემჩნეოდა. უმმი ჰანმა გაიფიქრა: „ამას, მექაში ბევრი მტერი ჰყავს, უფრო მეტიც, მისი მოკვლა უნდათ. ღირსების დასაცავად მას დილამდე ვუდარაჯებ“. მამის ხანჯალი აიღო და სახლის გარშემო სიარული დაიწყო.

ალლაჰის შუამავალმა აბდესი აილო, ღმერთს პატიება სთხოვა, შემდეგ კი ხალხის რწმენისა და ბედნიერებისთვის შეევედრა. ძალიან დაღლილი და მშვიერი იყო, ამიტომ ჭილოფზე წამოწვა და ჩაეძინა.

ამ დროს უზენაესმა ალლაჰმა ჯებ-

რაილ ანგელოზს უბრძანა: „ნადი და ჩემი საყვარელი მსახური აქ მომიყვანე! ვანუგეშებ, სათუთი გულის იარებს მოვუშუშებ. სამოთხე და ჯოჯოხეთი აჩვენე, დაინახოს მისთვის და იმ ადამიანებისთვის გამზადებული წყალობები, რომლებსაც ის ძალიან უყვართ. ამასთან ერთად, მათთვის გამზადებული სატანჯველიც აჩვენე, რომლებმაც მას სიტყვიერად, წერილობით, ქცევებით აწყენინეს და მისი არ დაიჯერეს“.

ანგელოზმა ჯებრაილმა წმინდა შუამავალს ასე მიმართა: „გაჩენილთაგან ყველაზე აღმატებულ! გამჩენის საყვარელო ადამიანო! ყველა შუამავლის ბატონო! სიკეთის ნაკადულო, უპირატესობათა წყაროვ, უდიდესო და ღირსეულო შუამავალო! ალლაჰი სალამს გითვლის და თავისთან გიბარებს. ადექი, წავიდეთ!“

ანგელოზმა ჯებრაილმა სამოთხიდან მოყვანილ თეთრ ცხოველზე, ბურაყზე მიუთითა და უთხრა: „ალლაჰის შუამავალო, ამაზედ შეჯექი! ყველა ანგელოზი შენ გელოდება“.

შემდეგ წმინდა შუამავალი მასზე შეჯდა. ცხოველი იმდენად სწრაფად მოძრაობდა, რომ ერთი ნაბიჯის გადადგმით, იმაზე უფრო შორს აღწევდა, ვიდრე თვალთა მოჩანდა. მოგზაურობის დროს, ორივემ ერთად, რამდენიმე ადგილას შეისვენა და ლოცვა შეასრულა. შემდეგ ანგელოზმა ჯებრაილმა ჰკითხა, იცოდა თუ არა ის ადგილები, სადაც ილოცეს. კითხვას პასუხი თვითონვე გასცა: „მედინა იყო ადგილი, სადაც პირველად შევჩერდით“ და აცნობა, რომ ალლაჰის შუამავალი ამ ქალაქში ჰიჯრეთს შეასრულებდა. მეორე ადგილი კი სინას მთა იყო, სადაც მუსა შუამავალი უზენაეს ალლაჰს ესაუბრა. ხოლო ბოლო პუნქტი, სადაც ლოცვა შეასრულეს, ისა შუამავლის დაბადების ადგილი იყო. ამის შემდეგ კი ყუდუსში, მესჯიდი აყსაში მივიდნენ.

იქ ჯებრაილ ანგელოზმა ბურაყი დატოვა. ამის შემდეგ მირაჯის მოვლენა ანუ ცად ამალლება ეტაპობრივად ვითარდებოდა. წმინდა მუჰამედმა ჯებრაილთან ერთად ზეცის სხვადასხვა ფენები გაიარა,

სადაც უკეთილშობილესი მუჰამედი ﷺ მის წინამორბედ შუამავლებს ხვდებოდა და ესაუბრებოდა. აქვე მას ჰქონდა საშუალება, ეხილა სამოთხე და ჯოჯოხეთი, რომელიც ადამიანს საიქიო ცხოვრებაში მოელის. აგრეთვე მან იხილა ადამიანები, რომლებიც ჩადენილი ცოდვების შესაბამისად ისჯებოდნენ და ისინიც, რომლებიც მინიერ ცხოვრებაში ჩადენილი სიკეთის გამო სამოთხის წყალობებით ტკებოდნენ. ბოლოს მიაღწია სიდრეთულ მუნთეჰასთან, სადაც მთავარანგელოზმა ჯებრაილმა უთხრა:

- ო, ალლაჰის შუამავალო! აი, ეს არის სიდრეთულ მუნთეჰა. ამას იქით ვერ გამოგყვები, შენ თვითონ, მარტო უნდა ნახვიდე.

- რატომ ჯებრაილ?- ჰკითხა შუამავალმა ﷺ.

- უზენაესმა ალლაჰმა მე მხოლოდ აქამდე მოსვლის ნება დამართო - მიუგო ჯებრაილმა. *(ბუჰარი ბედლულ ხალყი 6, მუსლიმი იმანი, 264)*

უკეთილშობილესმა შუამავალმა ﷺ შემდეგ მოგზაურობა მარტომ განაგრძო და უამრავი სასწაულის მომსწრე გახდა.

ამის შემდეგ სამყაროს თვალისჩინი ძალიან მოკლე ხანში ყუდუსში, შემდეგ კი ძვირფას მექქაში, უმში ჰანის სახლში დაბრუნდა. ის ადგილი, სადაც მას ეძინა, ჯერ კიდევ თბილი იყო და წყალი, რომლითაც წასვლის წინ აბდესი აიღო, ვარცლში ისევ ესხა. უმში ჰანს კი, სახლის გარშემო სიარულში დაღლილს, ჩასძინებოდა და მომხდარის შესახებ ვერაფერი გაეგო.

მეორე დღეს, როდესაც ყურეიშელმა წარმართებმა წმინდა შუამავლის ﷺ ცაღ ამაღლების შესახებ გაიგეს, მოვლენის ირაციონალურობაზე ალაპარაკდნენ. წარმართებმა ამით ისარგებლეს, აღნიშნული მოვლენა გააქილიკეს და მორწმუნეების სწორი გზიდან გადაყვანას შეეცადნენ. მათ ამ ამბის არაზუსტობის დასამტკიცებლად აბუ ბაქრის თანხმობა დასჭირდათ. ვარაუდობდნენ, რომ ამ მოვლენას ისიც არალოგიკურად მიიჩნევდა და ყველა ერთად მუჰამედს ﷺ სიცრუეში დასდებდნენ ბრალს. მაგრამ აბუ ბაქრის პასუხმა, „ამას თუ მუჰამედი ამბობს, მართალია, ვინაიდან ის არასდროს ცრუობს, მე მისი ყველა სიტყვის მწამს“ წარმართები სასონარკვეთილნი დატოვა. მათ ჰკითხეს:

- აბუ ბაქრ! ამას შენც ემონმები? როგორ შეიძლება ეს ყველაფერი ერთ ღამეში მოხდეს?

- დიახ! ვფიცავ, მე მჯერა, რომ ის ალლაჰისგან ზეშთაგონებას იღებს და ამიხსენით, ცაღ ამაღლებაში რა არის დაუჯერებელი?

როდესაც წარმართებს მტკიცე პასუხი გასცა, აბუ ბაქრი ალლაჰის შუამავალთან ﷺ წავიდა, რომელიც იმ დროს ქააბაში იმყოფებოდა, მეგობარს დაწვრილებით მოუსმინა და უთხრა: „სრულიად მართალი, ხარ წმინდა შუამავალო“. სწორედ ეს სიტყვა გახდა საკმარისი იმისათვის, რომ აბუ ბაქრს მეტსახელად „სიდდიყი“ ანუ „სამართლიანი“ დარქმეოდა.

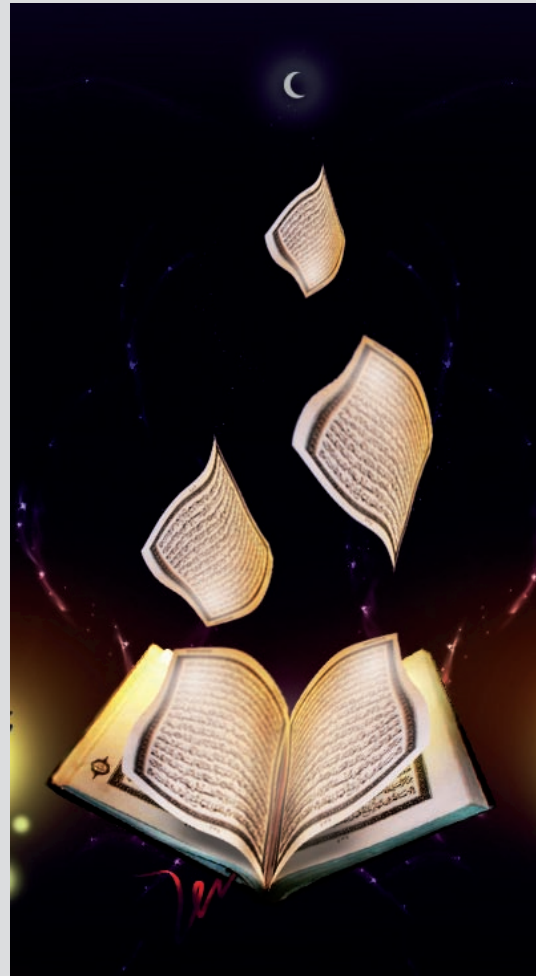
წარმართებმა, დაცინვით რომ ვერაფ-

ერს გახდნენ, გადანყვიტეს შუამავალი ✠ სხვაგვარად გამოეცადათ და სავაჭრო ქარავნის შესახებ ჰკითხეს, რომელიც დამასკოდან მექაში ბრუნდებოდა. შუამავალმა ✠ მაშინვე მიუგო, რომ ქარავანი მზის ჩასვლისას მექაში შემოვიდოდა. წარმართები პასუხით გაოცებულნი და თან დაიმედებულნი სახლებში დაბრუნდნენ და საღამოს დაელოდნენ, მაგრამ უზენაესმა ალლაჰმა მათ ისევ გაუცრუა იმედი. ქარავანმა საღამოს მექას საზღვრებში შემოაბიჯა. ეს ნამდვილად აშკარა ჯადოქრობაა და მეტი არაფერიო, თქვეს ისლამის დაუძინებელმა მტრებმა.

დრო გადის, ყველაფერი ვითარდება და იცვლება, თუმცა სამწუხაროა, რომ ადამის ძეთა ბუნება უცვლელი რჩება. როგორც წმინდა შუამავლის ✠ დროს, ახლაც არიან ადამიანები, რომლებსაც არ სურთ დაიჯერონ ცად ამაღლება და ამას ირაციონალურად მიიჩნევენ. გასაკვირი ისაა, რომ მაშინდელი ურწმუნონი ამ შემთხვევას ირაციონალურს უწოდებდნენ, ამჟამინდელნი კი მეცნიერულად ცდილობენ მის უარყოფას და ასეთ რამეს შეუძლებლად მიიჩნევენ. ვისაც არაფრის სწამს და მხოლოდ მეცნიერებას აღმერთებს, რა თქმა უნდა, მათზე სათქმელი არაფერი გვაქვს. მაგრამ, სამწუხაროდ, საქართველოში ისეთი ვაიმეცნიერი და ფსევდოინტელექტუალიც ბევრია, რომლებიც ორმაგი სტანდარტებით თამაშობენ, სხვის რწმენაში მეცნიერებას ეძიებენ და საკუთარში მეცნიერულად არაფერს განსჯიან. მეცნიერულ განსჯას რომ თავი დავანებოთ, ისინი საკითხის უბრალო, ლოგიკური და დედუქციური განსჯისგანაც კი თავს იკავებენ.

ვინაიდან, ისტორიამ შემოგვინახა ფაქტები, რომლებიც გვაუწყებენ, რომ ძველ ინდურ და სპარსულ რელიგიებშიც კი ცად ამაღლების მსგავსი შემთხვევები დაფიქსირებულა, მხოლოდ და მხოლოდ ისლამური მირაჯის ვითომ და მეცნიერულად განსჯა და მის ირაციონალურობაზე საუბარი დიდი ვერაფერი მეცნიერებაა. ასეთი ადამიანების უბრალო ობიექტურობაც კი საფუძვლიან ეჭვს ბადებს.

ცად ამაღლების საშუალებით იმ ჭეშ-

yovelgvar naklovanebebisgan Sorsaa
igi, romelmac Tavisi monamsaxuri,
erT Rames mesjidi haremidan mesjidi
aysaSi, romelic wminda adgilia,
gadaiyvana!~raTa gveCvenebina
Cveni saswaulebi. ueWvelia igi yov-
lismmenelia, yovlismxedvelia.

(სურა ისრა, აიათი 1)

მარიტებასაც უნდა შევეხოთ, რომ ადამიანები, დროის თვალსაზრისით, მხოლოდ წარსულის მომსწრენი არიან და ამ წარსულის შთაბეჭდილებებით სავსენი ცხოვრობენ. შუამავლები კი ალლაჰმა წარსულის, აწმყოსა და მომავლის ნაწილობრივი ცოდნით დააჯილდოვა.

დროისა და შესაძლებლობების ფაქტორი მხოლოდ ადამიანისთვისაა მნიშვნელოვანი. უზენაესი ალლაჰისთვის კი მსგავსი რამ არ არსებობს. ამიტომ უნდა გვესმოდეს, რომ თუკი რაიმეს შემეცნებას ჩვენი გონება ვერ ახერხებს, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ასეთი რამ არ მომხდარა. XXI საუკუნეში უამრავი რამ არსებობს, რაც სულ, რაღაც, რამდენიმე ასეული წლის წინ ადამიანის გონებისთვის მიუწვდომელი და წარმოუდგენელი იყო.

მირაჯი ამა წლის 28 ივნისს აღინიშნება. ამ ღამეში განსაკუთრებული ღვთისმსახურებების შესრულება დიდი მადლია.

კარგი იქნება თუკი ძილისწინა ნამაზის შემდეგ „ჰაჯეთ ნამაზს“ ვილოცავთ. ნამაზი შემდეგნაირად სრულდება: სულ 12 მუხლია, ყოველ მუხლზე სურა „ფათიჰას“ შემდეგ

10-ჯერ სურა „იჰლასი“ უნდა ვიკითხოთ და ყოველ მე-2 მუხლზე სელამი უნდა მივცეთ.

ნამაზისდამთავრების შემდეგ: ოთხჯერ სურა „ფათიჰა“ და 100-ჯერ შემდეგი ვედრება უნდა ვიკითხოთ: „სუბჰანელლაჰი ველ ჰემდუ ლილლაჰი ველა ილაჰე ილ-ლელლაჰუ ველლაჰუ ექბერ ველა ჰევლე ველა ყუვეთე ილლა ბილლაჰილ დალიილ ღაზიიმ“. ამის შემდეგ 100-ჯერ ეს ვედრება უნდა ვიკითხოთ: „ესთელფირულლაჰ ელ დეზღვიიმ ვე ეთუბუ ილეიჰ“, რაც ცოდვების მონანიებას ნიშნავს. ასევე 100-ჯერ სალავათი უნდა წარმოვთქვათ.

ამ ნამაზის ლოცვა შეძლებისდაგვარად 100 მუხლამდეა შესაძლებელი.

უზენაესმა ალლაჰმა მოგვცეს ძალა და შესაძლებლობა, რომ ჩვენთვის წყალობად ნაბოძები, მსგავსი ძვირფასი დღეები და ღამეები, შეძლებისდაგვარად, მადლის მოგებით გავატაროთ!

ამინ! ■

რელიგიის ღამე

გილა გოგიტიძე

უზენაესი ალლაჰისთვის ყველა დღე და ღამე თანაბარია, მაგრამ არსებობს ზოგიერთი დრო, რომელიც ჩვეულებრივთან შედარებით უფრო ძვირფასია. ისლამში, ჩვეულებრივ, პარასკევი დღის წინა, ანუ ხუთშაბათი ღამე ძვირფას ღამედ ითვლება. ხოლო ღამე, რომელიც რეჯების მთვარის პირველ ხუთშაბათს პარასკევთან აკავშირებს, ზემოხსენებულ ძვირფას ღამეთაგან ერთ-ერთი, ანუ რელიგიის ღამეა. გამომდინარე აქედან, ორი ძვირფასი ღამე ერთმანეთს ემთხვევა, რაც რელიგიის ღამის მაღლიანობას უფრო ზრდის. ამ ღამის მაღლიანობასთან დაკავშირებით რამდენიმე ვერსია არსებობს. მათგან ერთ-ერთის მიხედვით, წმინდა შუამავლის ﷺ დედა, უკეთილშობილესი ამინე ამ ღამეს დაფეხმძიმებულია. წმინდა შუამავალი ﷺ რეჯების მთვარეში ძალიან ბევრ ნამაზს ლოცულობდა, მარხულობდა და მონყალებას გასცემდა. იგი რეჯების მთვარის პირველ ხუთშაბათს მარხული ატარებდა, ხოლო პარასკევ ღამეს თორმეტ მუხლ ნამაზს ლოცულობდა.

rogor unda SevxdeT reRaibis Rames?

• მიზანშეწონილია ამ ღამეს მარხული შევხდეთ.

• ყურანი ვიკითხოთ.
• ასევე არსებობს ნამაზები, რომლებიც შუამავალს ამ ღამით ულოცია.

1. თესბიჰ ნამაზი.

2. 12 მუხლი ჰაჯეთ ნამაზი, რომელიც საღამოსა და ძილისწინა ნამაზებს შორის ილოცება. ყოველ 2 მუხლზე ერთხელ სელამი მიიცემა. თითოეულ მუხლზე „ფათიჰას“ შემდეგ 3 ჯერ „ყადირის“ და 12 ჯერ „იჰლასის“ სურეები იკითხება. ნამაზის დამთავრების შემდეგ 7 ჯერ იკითხება შემდეგი სალავათი: „ალლაჰუმმე სალლი ღელა სეიდიინა მუჰამმედინ ნინნებილ უმმი ვე ღელა ალიჰი ვე საჰბიჰი ვე სელლიმ“. შემდეგ შევასრულებთ სეჯდეს და ამ მდგომარეობაში 70 ჯერ ნავიკითხავთ ამ ვედრებას: „სუბჰუჰუნ ყუდდუსუნ რეზბუნა ვე რეზბულ მელაიქეთი ვერრუჰ“. მერე ვასრულებთ სეჯდეს, ვჯდებით ჩვეულებრივად და ვკითხულობთ შემდეგ ვედრებას: „რეზბილფირ ვერ ჰემ ვე თეჯავეზ ღამმა თედმელ ინნექე ენთელ ელღეზულ ექრემ“. შემდეგ კვლავ ვასრულებთ სეჯდეს და ვკითხულობთ ვედრებას: „სუბჰუჰუნ ყუდდუსუნ რეზბუნა ვე რეზბულ მელაიქეთი ვერრუჰ“. ■

საშინაო

მისილ გოლაძე

საოთხის წყალობა

შუამავალი მუჰამედი ✷ ერთ-ერთ ჰადისში შემდეგს გადმოგვცემს: „უზენაესი ალაჰი ამბობს: „ჩემი გულწრფელი მონა-მსახურებისთვის სამოთხეში მოვამზადე ისეთი წყალობები, რომლებიც ჯერ არანაირ თვალს უხილავს, არანაირ ყურებს გაუგონიათ, არც ერთი ადამიანის წარმოდგენასა და ოცნებაში ყოფილა“. (ბუჰარი, თაფსირუს — სურა 32; თევზიდი, 35; მუსლიმ, ჯენნეთ, 1). ამ ჰადისის შესაბამისად, ისლამის მეცნიერები მივიდნენ იმ დასკვნამდე, რომ სამოთხეზე (ასევე ჯოჯოხეთზე) ყოველგვარი წარმოდგენა ადამიანური შესაძლებლობების აღქმის განსაზღვრულ დონეზეა და მისი რაობა მხოლოდ განკითხვის დღეს გაცხადდება. ამიტომ არ იქნება ზედმეტი აღინიშნოს, რომ ჭეშმარიტი ცოდნა ალაჰს ეკუთვნის.

საოთხის სიღიადა

„...და ისწრაფეთ პატიებისათვის, თქვენი ღმერთის მიერ და სამოთხისაკენ, რომლის სივრცეა ცანი და დედამიწა; და რომელიც გამზადებულია ღვთისმოშიშთათვის“. (სურა ალი იმრანი, აიათი 133).

„შეეჯიბრეთ ერთმანეთს ღმერთის პატიების მოპოვებასა და სამოთხეში მოხვედრაზე, რომელიც ვრცელია, როგორც ცა და დედამიწა და გამზადებულია ალაჰის მორწმუნეთა და მისი მიმდევართათვის. სწორედ ეს არის წყალობა ალაჰისა, რომელსაც ის ჩუქნის მათ, ვისაც მოისურვებს. ალაჰი უდიდესი წყალობის მფლობელია“ (სურა ჰადიდი, აიათი 21).

ალლაჰის შუამავლის ✷ ერთ-ერთ ჰადისში ნათქვამია:

„სამოთხე ცათა და დედამიწის სიგანეზეა გადაჭიმული“ (მუსლიმ, იმარა, 145, ახმად იბნ ხანბელი, მუსნედი, 3/137).

საად ბინ აბუ ვაყყასი გადმოგვცემს, რომ შუამავალი ✷ ყვებოდა: „...ადამიანებს რომ მცირეოდენი რამ მაინც დაენახათ იქიდან, რაც მათ სამოთხეში ელოდებათ, მოსართავები დაფარავდა ცასა და დედამიწას შორის არსებულ მთელ სივრცეს. სამოთხის ბინადართგან ერთი ადამიანი მაინც რომ გამოჩენილიყო და თავისი სამაჯურები ეჩვენებინა, მათი ბრწყინვალეობა გადაფარავდა მზის სინათლეს, ისევე როგორც მზე ფარავს ვარსკვლავებს თავისი სიკაშკაშით“ (თირმიზი, ჯენნეთი, 7).

საოთხის კოშკები

წმინდა ყურანში სამოთხის ბინადართა საცხოვრებელი აღწერილია, როგორც სასახლე, განცალკევებული კოშკი, ვილა, კარმიდამო, კარავი. ეს მდიდრული ნაგებობანი, რომლებიც აშენებულია ყველაზე გამორჩეულ და შესაფერის ადგილებში.

ერთ-ერთ აიათში ნათქვამია:

„...მათ ვინც ირწმუნეს და კეთილი საქმენი აკეთეს ვახარებთ სამოთხის კოშკებს, რომლის ნიაღშიც მიედინება ნაკადულები...“ (სურა ანკებუთ, აიათი 58).

სამოთხის ბინადართა სამყოფელი მშვენივრადაა დალაგებული:

„მასშია ტახტები ამადლებული, ბალიშები მიმოფენილი და ხალიჩები გაშლილია“.
(სურა ღაშიე, აიათები 13-16).

ჰადისში ნათქვამია: „უთუოდ, მორწმუნეთათვის სამოთხეში არის ერთი მარგალიტის კარავი, რომელიც ძალიან ჩაღრმავებულია, მისი სიგრძე სამოცი მილია...“

(ბუჰარი, თეფსირ, 2).

სამოთხეში მოხვედრილი თითოეული, თავის სახლში ადვილად შევა. სურა „მუჰამედის“ მეექვსე აიათში ასეა ნათქვამი: **„და შეიყვანს მათ სამოთხეში, რომელი(შესახებ)ც მათ აცნობა“.** (სურა მუჰამედი, აიათი 6).

სამოთხის კარავი

არსებობს ჰადისები, რომლებიც მოგვითხრობს იმაზე, რომ სამოთხეში არის კარები, რომლის გავლითაც მორწმუნეები სამარადისო სასუფეველში შევლენ. მაგალითად, ნამაზის მლოცავები — ნამაზის კარის გავლით, ჯიჰადში მონაწილეები — ჯიჰადის კარების გავლით, ალლაჰის სახელით მსხვერპლშემწირავეები — სადაყას კარების გავლით, მარხულები — „რაიანის“ (მწყურვალთა) კარების გავლით სამოთხეში შევლენ. ნათქვამია, რომ სამოთხის კარები ჯოჯოხეთისაზე განიერია, რომ სამოთხე წარმოუდგენლად დიდია და მისი ბინადრები უფრო მეტი იქნებიან, ვიდრე ჯოჯოხეთისა. ერთ-ერთ ჰადისში ნათქვამია, რომ მას შემდეგ, როგორც კი ყველა მორწმუნე აღმოჩნდება სამოთხეში, მასში დარჩება საკმარისი ადგილი, რის გამოც უზენაესი ალლაჰი შექმნის კიდევ რამდენიმე თაობას, რათა ის შეავსოს. (ბუჰარი, თეფსირ, 1; მუსლიმ ჯენნეთი, 34).

სამოთხის საჭმელები

ადამიანის გულუხვობის მიხედვით, სამოთხეში უზენაესი ალლაჰის მიერ მომზადებულია სხვადასხვა სახის უამრავი საჭმელი, რომელიც როგორც ესთეტიკურ სილამაზეს, ასევე არაჩვეულებრივ გემოს შეიცავს და ყოველივე ეს სამოთხის მკიდრებს უხვად ებოძებათ. წმინდა ყურანში ნათქვამია: **„ჭეშმარიტად, ღვთისმოშიშნი იქნებიან ჩრდილებში, წყაროსთვლებსა და იმ ნაყოფთა შუა, რომელსაც მოისურვებენ. (მათ ეტყვიან): „ჭამეთ**

და სვით შერგებულად იმისათვის, რასაც თქვენ აკეთებდით“ (სურა მურსელათი, აიათები 41-43).

„...მათ თავს დასტრიალებენ ჭაბუკნი მარადიულნი, სასმელით სავსე თასებით, დოქებითა და ფინჯნებით, რომლისგანაც თავი არ ასტიკვდებათ და არ გაბრუვდებიან; ნაყოფით, რომელსაც ისინი მოისურვებენ; ფრინველის ხორცით, რომელსაც ისინი ინებებენ“.
(სურა ვაყილა, აიათები 17-21).

„მათ მიართმევენ (სასმელს) ოქროს ვაზებითა და თასებით, რომლებშიც იქნება ის, რასაც სულნი მოისურვებენ და რითაც თვალნი ტკბებიან“. (სურა ზუხრუფი, აიათი 71).

აიათებში აღწერილია ტკბილი და გემრიელი სასმელები: ნაყენი (წვენები), წყალი, ხილი. წმინდა ყურანის მთელ ტექსტში ბევრჯერ ნახსენებია ისეთი წყალობები, როგორებიცაა ყურძენი, ფინიკი, ბროწეული, ბანანი, ფრინველის ხორცი, რომლებთანაც პური და მისი მსგავსი პროდუქტები არ მოიხსენიება.

წმინდა ყურანის აიათებში მითითებულია ამქვეყნიური წყალობების სამოთხისეულებზე მსგავსება: **„(მუჰამედ) ახარე მათ, ვინც ირწმუნეს და კეთილი საქმენი აკეთეს, რომ უეჭველად მათთვისაა სამოთხე, რომელთა წიაღშიც გაედინება ნაკადულები. იქაური ნაყოფის საზრდოდ ყოველი მიღებისას, ისინი იტყვიან: „ესაა ნაყოფი, რომლის მსგავსი ჩვენ ადრეც მოგვცემია(დედამინაზე)“.** (სურა ბაყარა, აიათი 25).

ცნობილი ისლამოლოგები და ყურანის კომენტატორები სამოთხესთან დაკავშირებული აიათების განმარტებისას, ამბობენ, რომ სამოთხეში საჭმელი და სასმელი შიმშილისა და წყურვილის დასაოკებლად კი არა, ნეტარებისა და სიამოვნებისთვის არსებობს.

ჯაბირის მიერ გადმოცემულ ჰადისში ნათქვამია, რომ მიუხედავად საჭმლის მიღებისა, იქ არ იქნება ბუნებრივი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება (მუსლიმი, ჯენნეთი, 18). იქ ადამიანები ყოველივეს განსაკუთრებული, მუშუკის მსგავსი ოფლის დენით, კანის ზედაპირზე გამოყოფენ სასიამოვნო სუნს. (მუსლიმ ჯენნეთი, 18/3835; აბუ დაუდი სუნნეთი 23). ■

ისლამის პირველი წლები

თემურ გორგაძე

ისლამის ისტორია

გაგრძელება.

(დასაწყისი იხილეთ: „ჟურნალი ახალი მთვარე“ 17)

ძვირფასო მკითხველო, ჟურნალ „ახალი მთვარის“ წინა ნომერებში მოგიტხრეთ, იმის შესახებ, რომ უზენაესმა ალლაჰმა, სამყაროთა წყალობად და საზოგადოების სიბნელიდან გამოსაყვანად წმინდა მუჰამედ შუამავალი ☪ მოავლინა, რომელმაც მომავდინებელ წყვდიადსა და სიბნელეში მყოფი საზოგადოება ცივილიზაციის მწვერვალზე აიყვანა. ასევე გავანალიზეთ მისი ცხოვრება და ის, თუ, რა გარემო პირობებში მოუვიდა პირველი ზეშთაგონება და როგორ ცდილობდა იგი ისლამური ცხოვრების წესის დანერგვას. გიაშბეთ იმის შესახებაც, თუ როგორ ცდილობდა წმინდა მუჰამედ შუამავალი ☪ ისლამის გავრცელებას, როგორ მოუხმობდა ხალხს ისლამისკენ და ვინ იყვნენ ისინი, ვინც პირველებმა მიიღეს ჭეშმარიტი სარწმუნოება.

როგორც ისტორიულადაა ცნობილი, წმინდა შუამავალი ☪ პირველ წლებში ისლამს ფარულად ქადაგებდა და ყველას, ვინც ჭეშმარიტ რელიგიას ეზიარებოდა, თხოვდა ეს ამბავი საიდუმლოდ შეენახა.

პირველი სამი წლის განმავლობაში ქადაგება საიდუმლოდ მიმდინარეობდა.

დარულ ერჰამი

შუამავლობის პირველ წელს, ანუ მას შემდეგ, რაც ერჰამ ბინ ები ერჰამმა ისლამი აღიარა, ახალგაშთსილებულნი მის სახლში, რომელიც „დარულ ერჰამის“ სახელით იყო ცნობილი, მალულად იკრიბებოდნენ. სახლი მექაში, საფას გორასთან მდებარეობდა. წმინდა შუამავალი ☪ ყურაიშელ კერპთაყვანისმცემლებისგან თავის არიდების მიზნით ამ სახლში დადიოდა, მომსვლელებს ისლამის შესახებ მოუთხრობდა და ყურანს ასწავლიდა. იქ ნამაზს ერთად ლოცულობდნენ და ისლამს ეცნობოდნენ.

ეს სახლი ერთგავრი საგანმანათლებლო ცენტრის ფუნქციით იყო დატვირთული და შუამავლობის მისიის მეექვსე წლამდე, ანუ მანამ, სანამ კეთილშობილი ომარი მუსლიმი გახდებოდა, ისლამის შესწავლა-გავრცელებაში დიდი როლი ითამაშა.

გამომდინარე იქიდან, რომ რწმენის სააშკარაოდ გავრცელების ბრძანება უზენაეს ალლას ჯერ არ მიეცა, ქადაგება ფარულად მიმდინარებოდა, მაგრამ სამწლიანი საიდუმლო ქადაგება არა წარმართთა შიშით არამედ რწმენის კეთილდღეობის დაცვის მიზნით იყო განპირობებული.

დარულ ერქამის პერიოდმა ინტელექტუალური საზოგადოება ჩამოაყალიბა და შეგვმატა ზოგადი ისლამური ხედვა, რომელიც ასეთია:

1. ყოველგვარი იდეოლოგიური, სოციალური, რელიგიური და პოლიტიკური მიზნების მისაღწევად სწავლა-განათლება პირველი და აუცილებელი პირობაა.

2. ზოგჯერ წარმატების მისაღწევად საჭიროა სტრატეგიის გასაიდუმლოება.

3. სამოქმედო გეგმის დასახვისას საჭიროა კონსულტაციები და შეთანხმებული მოქმედება.

როგორც ზემოთ ჩამოთვლილი მეთოდებიდანაც ჩანს იმისათვის რათა, როგორც ზოგადად მსოფლიოში ასევე ჩვენ სამშობლოში, ისლამი გავრცელდეს საჭიროა სწავლა-განათლებას უდიდესი, ყურადღება დაუეთმოთ.

შუამავლობის მისიის მეოთხე წელი და აშკარად ქადაგების დაწყება

სამი წლის განმავლობაში გაგრძელებული „ფარული პერიოდის“ შემდეგ, შუამავლობის მე-4-ე წელს უზენაესმა ალლაჰმა შემდეგი აიათები ზეგარდმოავლინა:

„საჯაროდ გამოაცხადე ის, რაც გებრძანა და განერიდე წარმართებს. მათ საწინააღმდეგოდ ვინც დაგცინიან, შენთვის საკმარისი ვართ!“ (სურა ჰიჯრი, აიათები 94-95)

„...და (უპირველესად) გააფრთხილე შენი უახლოესი ნათესავები“. (სურა შუარა, აიათები 214-218)

როგორც აიათებიდან ჩანს, უზენაესი ალლაჰი წმინდა მუჰამედ შუამავალს უბრძანებს ქადაგება საჯაროდ და პირველ რიგში ახლონათესავებიდან დაიწყოს. უძ-

ვირფასესი მუჰამედ შუამავალიც ✚ სწორედ ასე იქცევა, პირველ რიგში საკუთარ ახლონათესავებს შეკრებს და ასე მიმართავს: *„აბდულმუტტალიბის შვილნო! მე განსაკუთრებით თქვენთვის, ზოგადად კი მთელი კაცობრიობისათვის, შუამავლად ვარ მოვლენილი. რომელი თქვენგანი გახდება ჩემი ძმა?“*

წმინდა შუამავლის ✚ ამ სიტყვებს ყურადღება არავინ მიაქცია. როცა ყველა მათგანი გაჩუმდა ამ დროს კეთილშობილი ალი, რომელიც ჯერ კიდევ ბავშვი იყო, მაგრამ ერგო პატივი პირველი მუსლიმანთაგანი გამხდარიყო, ფეხზე წამოდგა და წარმოთქვა:

„ალლაჰის შუამავალი! მე დაგეხმარები“.

ალის ყველამ დამცინავი მზერით შეხედა. ალლაჰის შუამავალი ✚ კი ნათელმოფენილი ღიმილით ფრიადაპატივცემულ ალის მიუბრუნდა და თავზე მოეფერა.

როგორც ვხედავთ ალლაჰის შუამავალის ✚ პირველ ქადაგებას, კეთილშობილი ალის გარდა, რომელიც ჯერ კიდევ ბავშვი იყო, ყურადღება არავინ მიაქცია. ფრიად პატივცემულმა მუჰამედმა ✚ ცოტა ხნის შემდეგ ნათესავები სახლში მიიპატიჟა; გაუმასპინძლდა და ისლამი უქადაგა, მაგრამ წმინდა შუამავლის ✚ ეს მოწოდება მის ნათესავთაგან კვლავ არავინ მიიღო. პირიქით, ირონიულად გაიცივნეს, დაიშალნენ.

როგორც იტყვიან ყველა წარმატებული მამაკაცის უკან მინიმუმ ორი ქალი - დედა და მეუღლე - და მისი ახლო ნათესავები დგანან. გა-

მომდინარე აქედან რაიმე საკითხში წარმატების მისაღწევად სხვა მრავალ ფაქტორთან ერთად მნიშვნელოვანია ახლობლების მხარდაჭერაც. ადამიანის ბუნება ისეთია, რომ ახლობლის ნათქვამს უფრო მეტად ირწმუნებს, ვიდრე შორეულისას. და თუკი შუამავლის ამ მოწოდებას მისი ახლო ნათესავებიც მიიღებდნენ საზოგადოების ისლამის გზაზე დაყენება უფრო მოკლე დროში და უფრო ადვილად მოხერხდებოდა. სწორედ ამ მიზეზით უნდა იყოს განპირობებული ის, რომ უზენასემა ალლაჰმა ბრძანა ქადაგება პირველად ახლო ნათესავებიდან დაგვეწყოს.

ქადაგების მეთოდი და მნიშვნელობა

„თებლილი“ ანუ ქადაგება ისლამური პრინციპების ახსნით, ჭეშმარიტებისაკენ გზის გაკვლევას უზრუნველყოფს. ყველაზე ცნობილი გამოთქმით კი ის არის „ბრძანება ყოველივე კარგისა და წინ აღდგომა ყოველგვარ ბოროტებაზე“.

მეჩვეულ წარმართთა ქალისხმევა შუამავლის ✽ შესაჩერებლად

მრავალი წინააღმდეგობის მიუხედა-

ვად მუჰამედ შუამავლის ✽ მოწოდებებმა გამოხმაურება ჰპოვა და ადამიანებმა ისლამის მიღება დაიწყეს. ამან კი ურწმუნოებს მოთმინება დაუკარგა. მათ მუსლიმების წინააღმდეგ გამოვიდნენ. რადგან ახალი სარწმუნოება მათ პირად სარგებლიანობას ხელს უშლიდა. ისინი აბუ თალიბს ეახლნენ, მდგომარეობა აუხსნეს და თხოვეს, რომ წინ აღდგომოდა მის ძმისშვილს. აბუ თალიბმა ისინი ზრდილობიანად მოიშორა თავიდან, მაგრამ მუჰამედ შუამავლისთვის ✽ არაფერი უთქვამს.

ურწმუნოებმა როგორც კი ნახეს რომ, არაფერი შეიცვალა, ისევ აბუ თალიბთან მივიდნენ და უთხრეს: „აბუ თალიბ, მოთმენა აღარ შეიძლება! იცი, რომ შენი ძმისშვილი ჩვენ ღმერთებს და სარწმუნოებას ლანძღავს, უმეტრებაში გვადანაშაულებს. თუკი შენს ძმისშვილს უარს არ ათქმევინებ თავის ქმედებებზე, იძულებული გავხდებით მტრად გაგიხდეთ. ან მას ათქმევინე უარი ამ საქმეზე, ან შენ თქვი უარი მის მფარველობაზე. ჩვენ მას მიეხედავთ და ჭკუას ვასწავლით...“

აბუ თალიბმა ეს, ყველაფერი, ალლაჰის ✽ შუამავალს ✽ უამბო. იგი შუამავლის

მფარველობაზე უარს არ ამბობდა, მაგრამ ამავე დროს არც კერპთაყვანისმცემლებთან დაპირისპირება უნდოდა. მან ფრიადპატივცემულ მუჰამედს ჯ უთხრა:

„თავი დაიცავი და მეც დამიფარე!“

ალლაჰის შუამავალი ჯ ძალიან შენუხდა, ბიძის სიტყვები იმასაც ნიშნავდა, რომ თუ საჭირო იქნებოდა იგი უარს იტყოდა მის მფარველობაზე. მუსლიმები ჯერ კიდევ სუსტნი იყვნენ. მათ არ შესწევდათ ძალა, წინ აღდგომოდნენ მდიდარ და ძლიერ ყურაიშ ურწმუნოებს.

შუამავალმა ბიძას ასე უპასუხა „ბიძაჩემო! ვფიცავ ალლაჰს, ამ ადამიანებმა ერთ ხელში მზე, მეორე ხელში მთვარე რომ მომცენ, მე ამ ქადაგებაზე ხელს მაინც არ ავიღებ!“ — და თვალცრემლიანი წავიდა.

აბუ თალიბი, რომელიც ასეთ პასუხს არ ელოდა, შიშისგან შეკრთა. რწმენა მიღებული არ ჰქონდა, მაგრამ წმინდა მუჰამედი ჯ შვილივით უყვარდა. მან ამასთან ისიც გაიხსენა, რომ სიკვდილის პირას მყოფ მამას, აბდულ მუტალიბს, რომელიც შვილებს სთხოვდა, ერთ-ერთ მათგანს მუჰამედზე ჯ მზრუნველობა ეკისრა, ასეთი პირობა მისცა:

„მამა! იცი რომ მდიდარი არა ვარ, მაგრამ კეთილი გული მაქვს და თავს მოვალედ ვთვლი ჩემს ძმისშვილს ვუპატრონო: სიტყვას გაძლევ, რომ მე მას მფარველობას გავუწევ. ის მე მომაბარე!“

ამიტომ მუჰამედ შუამავლის ჯ დამწუხრება აბუ თალიბის გულმა ვერ აიტანა და მას გასძახა:

„ძმისშვილო! მოდი და მითხარი რაც გსურს! ვფიცავ, რომ არაფრის სანაცვლოდ გაგცვლი მათზე.“

ამის შემდეგ ყურაიშის მოწინავე საზოგადოება ქააბას ჰიჯრაში შეიკრიბა და დაიფიცეს ლათის, მენათის, უზზას, ნაილესა და ისაფის კერპებზე, რომ მუჰამედ შუამავლს ჯ, გამოჩენისთანავე, ყველანი ერთად მიუცვივდებოდნენ და მოკლავდნენ. ყველა ამტკიცებდა, რომ თავის წილ სისხლის სამაგიეროს გადაუხდიდა.

ეს შეთქმულება მისმა ქალიშვილმა ფატიმამ როგორც კი გაიგო, მუჰამედ შუამავალთან ჯ მივიდა და სამარცხეინო შეთანხმების შესახებ მამას ამცნო.

ალლაჰის შუამავალმა ჯ ქალიშვილს წყალი მოატანინა, აბდესი აიღო და მესჯიდი ჰარემში წავიდა.

კერპთაყვანისმცემლებმა მუჰამედ შუამავალი ჯ როცა დაინახეს, ალტაცებულებმა ერთიმეორეს გადასძახეს:

„აი ისიც!“ ■

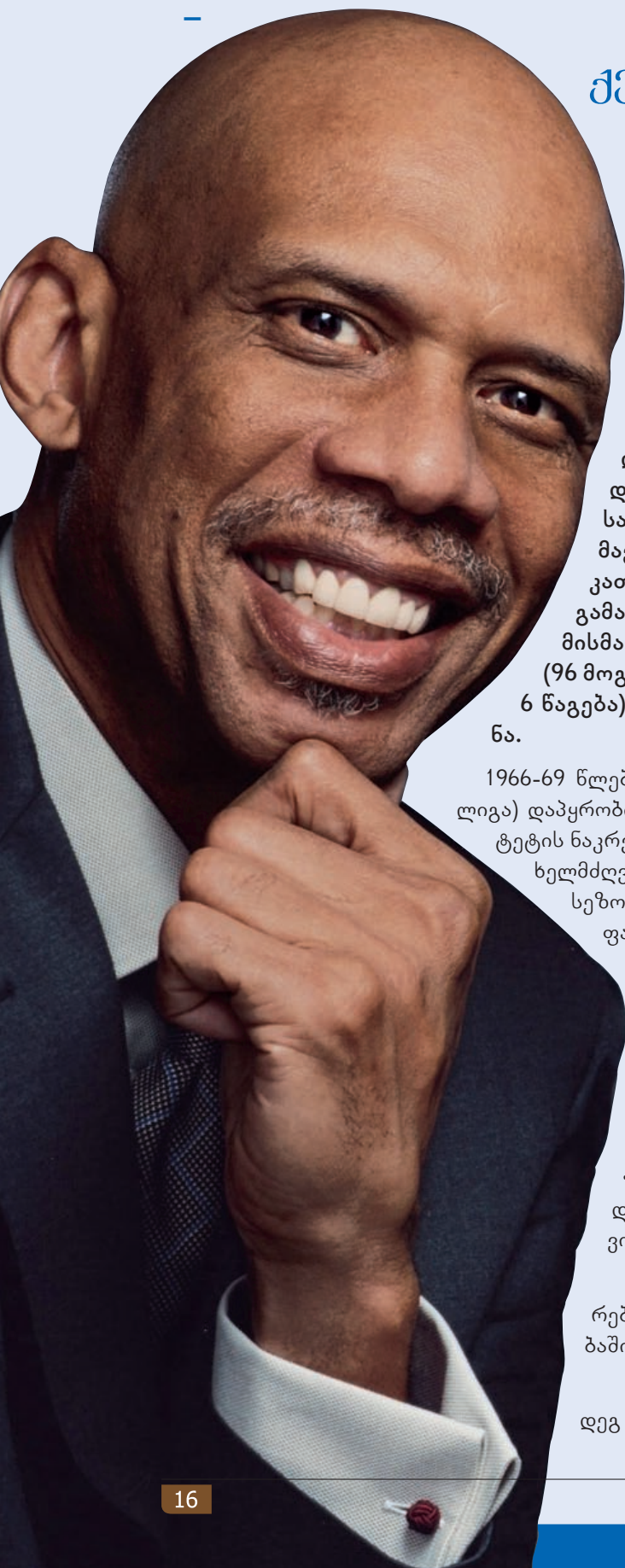
(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

ყველა დროის ერთ-ერთი საუკეთესო კალათბურთელი – მუსლიმი –

ქერიმ აბდულჯაბბარი

გიორგი ჯამლაძე

ყველა დროის ერთ-ერთი უდიდესი კალათბურთელი, ქერიმ აბდულ-ჯაბბარი დაიბადა 1947 წლის 16 აპრილს ნიუ-იორკში, კათოლიკეების ოჯახში. ისლამის მიღებამდე მისი სახელი იყო ლუი ელსინდორი. ის 1963-66 წლებში ინ-ვუდის კათოლიკურ კოლეჯში სწავლობდა. კოლეჯის საკალათბურთო ნაკრებიდან დაიწყო მისი აღმასვლა სპორტის ამ სახეობის მწვერვალებისკენ. 3 წლის განმავლობაში მან თავისი გუნდი ნიუ-იორკის კათოლიკურ სკოლებს შორის შეჯიბრებში გამარჯვებამდე სამჯერ მიიყვანა. ამასთან მისმა გუნდმა ფანტასტიკური შედეგი უჩვენა (96 მოგება, მათ შორის 71 ზედიზედ, და მხოლოდ 6 წაგება) თავად მან კი გუნდს 2067 ქულა მოუტანა.

1966-69 წლებში ნსაა (საუნივერსიტეტო საკალათბურთო ლიგა) დაპყრობის დრო დადგა. ის კალიფორნიის უნივერსიტეტის ნაკრებში თამაშობდა და მისი გუნდი ჯონ ეუდენის ხელმძღვანელობით, ასევე, ზედიზედ სამჯერ გახდა სეზონის გამარჯვებული, ამასთან გუნდმა, კვლავ, ფანტასტიკური შედეგი აჩვენა (88 გამარჯვება და მხოლოდ ორი წაგება). ის ორჯერ 1967 და 1969 წლებში საუნივერსიტეტო ლიგის საუკეთესო მოთამაშე გახდა. 1966-67 წლებში ლიგაში ფარში ზემოდან ბურთის ჩატენვა აკრძალეს. რადგან დიდი სიმაღლის ქერიმ აბდულ ჯაბბარი, ბურთის ფარში ჩატენვის დროს, მონინალმდეგის მცველებს შანსს არ უტოვებდა, მგრამ ამას ის არ გაუნაწყენებია და ამ პერიოდში ზედმინევნით დაამუშავა თავისი ლეგენდარული „თავს ზემოდან“ სროლა.

საუნივერსიტეტო ლიგაში მის მიერ დამყარებული მრავალი რეკორდი, 40 წლის განმავლობაში, დღემდე ძალაშია.

კარიერის ასე ელვისებურად დაწყების შემდეგ ეჭვიც აღარავის ეპარებოდა, რომ ის NBA-

ში გამოჩნდებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ ჰარლემის შოუ-გუნდი იმ დროისთვის განსაცვიფრებელ თანხას 1 მილიონ დოლარს სთავაზობდა, მან კარიერის გაგრძელება NBA-ში ირჩია. მისთვის ორი გუნდი, „ნიუ-იორკ-იორკ ნეტსი“ და „მილუკი ბაქსი“ იბრძოდა. ყველა ფიქრობდა, რომ რადგან ქერიმი ნიუ-იორკელი იყო, ამ ქალაქის გუნდში დარჩებოდა, მაგრამ მან მილუოკში თამაში ირჩია. პირველივე თამაშების შემდეგ ის, კიდევ ერთი, უდიდესი კალათბურთელის „ბოსტონ სელტიქსის“ ცენტრფორვარდის ბილ რასელის მემკვიდრედ აღიარეს. დებიუტი დიდებული გამოდგა. მან 2361 ქულა და 1190 მოხსნა გააკეთა და 1969-1970 წლების სეზონის საუკეთესო ახალბედა გახდა

მომდევნო 1970-71 წ.წ.სეზონში მან კიდევ უფრო მეტი ქულა (2596) და მოხსნა (1311) მიითვალა, გახდა ფინალური სერიისა და სეზონის საუკეთესო მოთამაშე.

1971 წელს, NBA-ს ჩემპიონად გახდომის შემდეგ, მან ჭეშმარიტი რელიგია-ისლამი აღიარა და ქერიმ აბდულ-ჯაბბარი (რომელიც ნიშნავს: გულუხვს, ყოვლიშემძლე ალლაჰის მონა-მსახურს) დაირქვა.

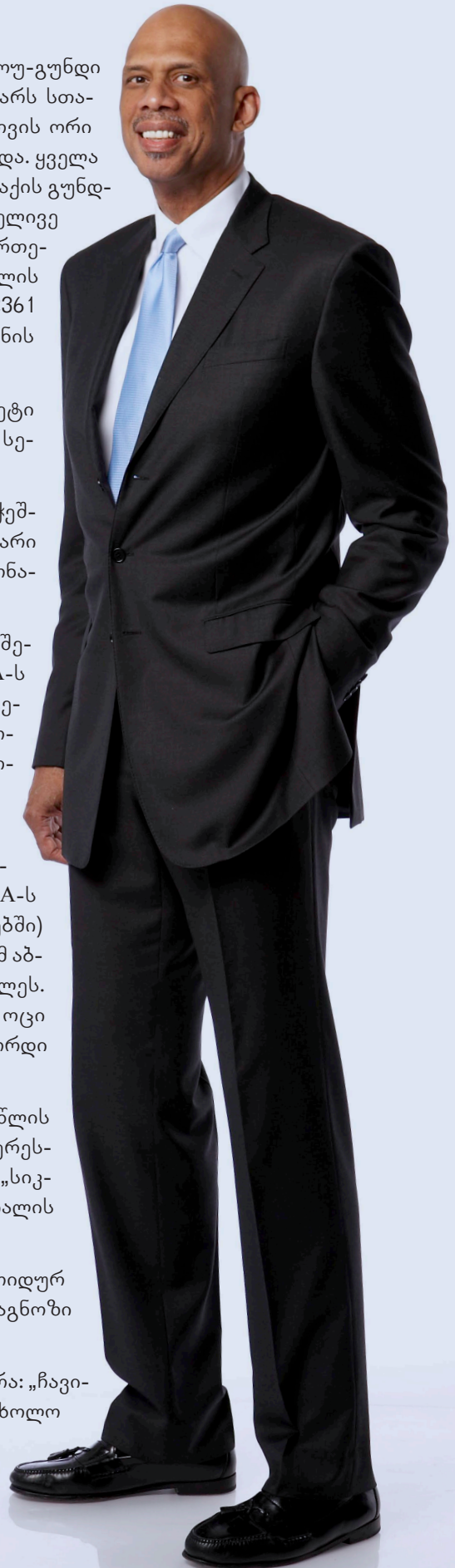
1971-75 წ.წ. მიუხედავად ქერიმ აბდულ-ჯაბბარის შესანიშნავი თამაშისა (ოთხ სეზონში ის ორჯერ გახდა NBA-ს საუკეთესო მოთამაშე), მის გუნდს მნიშვნელოვანი წარმატებებისთვის აღარ მიუღწევია და ჩემპიონატის ფინალში, რომელშიც „ბოსტონ სელტიქსთან“ დამარცხდა მხოლოდ ერთხელ ითამაშა.

1975-89 წ.წ. ქერიმ აბდულ-ჯაბბარი „ლოს-ანჯელეს ლეიკერსში“ გამოდიოდა. ამ პერიოდში მისი გუნდი ხუთჯერ (1980, 1982, 1985, 1987 და 1988 წლებში) გახდა NBA-ს ჩემპიონი, ხოლო თავად ის სამჯერ (1976, 1977 და 1980 წლებში) სეზონის საუკეთესო მოთამაშედ აღიარეს. 1985 წელს ქერიმ აბდულ-ჯაბბარი ა.შ.შ.-ს საუკეთესო სპორტსმენად დაასახელეს. 1989 წელს ის გახდა პირველი კალათბურთელი, რომელმაც ოცი სეზონი ითამაშა. მის მიერ დამყარებული ზოგიერთი რეკორდი NBA-ში დღემდე მიუწვდომელია.

მან კალათბურთელის კარიერა 42 წლის ასაკში, 1989 წლის სეზონის ბოლოს დაასრულა. კალათბურთის გარდა დაინტერესებული იყო საბრძოლო ხელოვნებით, გადაიღეს ფილმებში „სიკვდილთან თამაში“ და „აეროპლანი!“, ასევე რამდენიმე სერიალის ეპიზოდურ როლებში.

ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ის ებრძოდა მიელოიდურ ლეიკემიას—სისხლისა და ძვლის ტვინის სიმსივნეს. ეს დიაგნოზი 2008 წლის დეკემბერში დაუდგინეს.

2011 წლის 4 თებერვალს ქარიმ აბდულ ჯაბბარმა დაწერა: „ჩავეტარე სამედიცინო შემოწმება 100%-ით ჯანმრთელი ვარ“, ხოლო ამავე საღამოს დაამატა: „უკანასკნელმა ანალიზებმა აჩვენეს, რომ ჩემი სისხლი აბსოლიტურად სუფთაა, თავს შესანიშნავად ვგრძნობ!“ ■

ლსმან ნოტი თოფბაში

ბედნიერი ოჯახი – სამოთხის განსახიერება დედაპიწაზე

ქება და დიდება უზენაეს ალლაჰს, რათა მან ადამიანებად გაგვაჩინა, ჩვენ შორის ბედნიერების წყაროდ გულწრფელი სიყვარულისა და ერთგულების კვანძები დაამყარა, რომელიც ჭეშმარიტი ურთიერთ-სიყვარულის მოპოვების გზას გვიხსნის! უსასრულო დალოცვა და სალამი შუამავალ მუჰამედ მუსტაფას, ვისი ამქვეყნიური გავლილი გზაც ჩვენთვის ჭეშმარიტი ცხოვრების ნიმუშად იქცა და ვისი ხელმძღვანელობითა და დამრიგებლობითაც ჩვენ გვაქვს შესაძლებლობა სისუფთავის, სიმშვიდისა და კმაყოფილების საფუძველზე ჩვენი საშინაო და საგარეო ცხოვრება მოვაწყოთ.

უზენაესი ალლაჰი ერთადერთია. ის თვითნიერია, მას არავინ და არაფერი ესაჭიროება. იგი ყოვლადძლიერი და ძლევა-

მოსილია. ყველა ქმნილება მან ისეთ მდგომარეობაში გააჩინა, რომ მათ უამრავი სახის მოთხოვნილება აქვთ, მუდამ ესაჭიროებათ როგორც თავიანთ მსგავსთა ასევე უზენაესი ალლაჰის დახმარება. ადამიანი ამ მხრივ პირველ ადგილზე დგას. სხვა ქმნილებებთან შედარებით მას მოთხოვნილებები და სურვილები გაცილებით მეტი აქვს. უფრო მეტიც, ამ მოთხოვნილებებსა და სურვილებს ზრდა და გაძლიერება შეუძლიათ, რადგანაც ადამიანს სურს მატერიალურ და სულიერ კომფორტში იცხოვროს. სიძნელე, სიღარიბე, გაჭირვება და უბედურება მისთვის მძიმე და არასასურველი ტვირთია, მას უჭირს მათი ზიდვა. ასეთ მომენტებში ადამიანი მხარდაჭერას, სულში ჩამწვდომი, მეგობრული ხელის გამოწოდებას ელოდება. ეს მოთხოვნა მისი პირველი განსაკუთრებული ნიშანია და სწორედ ამ

ნიშნით ხდება ის შესაცნობი.

უზენაესმა ალლაჰმა ყველა არსება წყვილად გააჩინა. ამის შესახებ წმინდა ყურანში ნათქვამია:

„ქება-დიდება მას, ვინც წყვილები გააჩინა, ადამიანთაგან, იმისგან რასაც მიწა აღმოაცენებს და აგრეთვე იმისგანაც, რის შესახებაც მათ(ადამიანებმა) არაფერი იციან“. (სურა იასინი, აიათი 36).

მიუხედავად იმისა, რომ ყველა არსება წყვილადაა გაჩენილი, მათ შორის ზუსტად ერთმანეთს არავინ ჰგავს. ერთი კვერცხუჯრედიდან გაჩენილი ტყუპებიც კი განსხვავდებიან ერთმანეთისგან სხვადასხვა სულიერი მდგომარეობით, თითებზე გამოსახული ნახატებით, თვალის ფერით და სხვა... უზენაესმა ალლაჰმა თავის მიერ გაჩენილთა შორის ურთიერთმიზიდულობის კანონები დაამყარა. სულიერი და ფიზიკური სრულყოფა მიიღწევა იმით, რომ ისინი ცხოვრების შეერთებით ერთი მთელის ორ ნახევრად იქცევიან.

გაჩენილთაგან თითო-ეულ არსებაში უდიდესი სიყვარულია ჩადებული. მამაკაცები და ქალები ერთმანეთის მოთხოვნილებას განიცდიან, ერთმანეთისკენ მიისწრაფვიან და მისი საშუალებით ხდება ადამიანთა მოდგმის გაგრძელება. მაგრამ ერთადერთი მიზანი ეს არ არის. ყველაზე მთავარი ოჯახის ისეთი მოწყობის მიღწევაა, რომ მასში ადამიანი სიმშვიდეს, კმაყოფილებას და ბედნიერებას გრძნობდეს, რომ მან თავისი ყველა შესაძლებლობის განხორციელება შეძლოს.

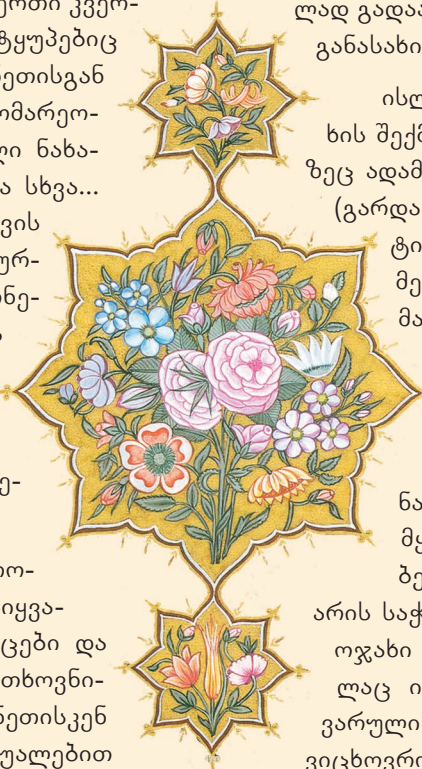
მადლმოსილ ოჯახურ ატმოსფეროში მამაკაცსა და ქალს შორის სიყვარული — ადამიანის ღვთაებრივი სიყვარულის საფეხურამდე ამაღლებულია. გულები, რომლებიც მიზიდულობის ცენტრია და ერთმანეთთან სიყვარულითაა დაკავშირებული, თითქოს იმისათვის ემზადებიან, რომ ისინი

უზენაესის უდიდეს სიყვარულს დაეუფლონ. შვილების გაჩენასთან ერთად მათ შორის სიყვარული უფრო ძლიერდება და მტკიცდება, აღწევს რა სიმშვიდეს და სრულყოფას, ის გულის შემთხვევით თვისებად კი არა, საფუძვლად იქცევა.

ოჯახის შექმნა უზენაესის მიერ დადგენილ ჩარჩოებში და წრფელი განზრახვით, ალლაჰის გულისთვის უნდა ხორციელდებოდეს. ორი ადამიანის სიყვარული, უზენაესის სახელით შექმნილი ოჯახი შინაურ ბუდეს ყველაზე სულიერ და ბარაქიან ადგილად გადაქცევს, რაც მის სიყვარულს განასახიერებს

ისლამის თვალსაზრისით ოჯახის შექმნა — აუცილებლობაა, რაზეც ადამიანმა უარი არ უნდა თქვას (გარდამცირეგამონაკლისისა, საპატიო მიზეზის გამო), ეს მუჰამედ შუამავლის სუნნეთია. მაგრამ, როგორი მნიშვნელოვანიც უნდა იყოს ოჯახის შექმნა, ყველაზე მთავარი საფუძვლების იმისთვის მომზადებაა, რომ ოჯახი სინამდვილეში მართლაც იყოს მყუდროების, სიმშვიდის და ბედნიერების სამოთხე. რა

არის საჭირო იმისათვის, რომ ასეთი ოჯახი შევექმნათ, რომელიც მართლაც იქნებოდა ღვთაებრივი სიყვარულის საფეხური? როგორ უნდა ვიცხოვროთ, რომ ჩვენი ოჯახური ცხოვრების გზა უზენაესის კმაყოფილების მოპოვებით დასრულდეს? როგორაა აუცილებელი საკუთარი თავის აღზრდა, რომ ამქვეყნად მოპოვებული ბედნიერება მარადიულ ცხოვრებაშიც გაგრძელდეს? ყველა ამ შეკითხვას მკაფიო პასუხებს ისლამი სცემს. მან უზადოდ მოაწესრიგა ყველა გზა, კანონი, ხერხი, რომელსაც ადამიანი უნდა მიჰყვოდეს. ისლამმა გააფრთხილა ადამიანები, რომ თუკი ამ დადგენილებებს არ დაიცავდნენ, მაშინ ზარალისა და მწუხარების გზაზე აღმოჩნდებოდნენ. ალლაჰის რწმენა, ნებადართულისა და აკრძალულის ცოდნა, უზენაესისა და ხალხის მსახურე-

ბაში გულწრფელობა — წარმატების სა-
წინდარია. მუჰამედ შუამავლის ✚ პირადი
და ცხოვრებისეული მაგალითი — ამ საკ-
ითხში თითოეული ადამიანისთვის საიმედო
ორიენტირია. უცოდინრობაზე, მოგებასა
და სხეულის სურვილებზე დაფუძნებული
ცოლ-ქმრობა ადამიანებს ბედნიერებას არ
მოუტანს. ასეთ შემთხვევაში მეუღლეები
ვერ შეძლებენ მნიშვნელოვანი მოვლენის
— საკუთარი სულიერი განვითარების პი-
რად ცხოვრებაში განხორციელებას.

უამრავმა ახალგაზრდა ადამიანმა ვერ
შეძლო ნამდვილი და ჰარმონიული ოჯახის
შექმნა, იზრდება გაცილების რიცხვი, უბე-
დურდებიან შვილები. რამდენი უდარდელი
ადამიანია, რომლებიც არ ზრუნავენ იმაზე,
რომ შექმნან ოჯახები და ცოდვებისა და ჰა-
რამის ხაფანგში არიან მომწყვდეული. ამას-
თან ერთად, იმის თქმაცაა საჭირო, რომ
ოჯახის შექმნა — ეს არ არის გულის მომზ-
ადებისა და მასში ღვთაებრივი სიყვარულის
გამოვლენის ერთადერთი შესაძლებლობა.
ხომ არიან ისეთი წმინდა ადამიანები, რომ-
ლებიც ნახსენები არიან ყურანში. მაგალი-
თად კეთილშობილი მარიამი და მისი შვილი
ისა შუამავალი. ამ ქვეყანას, რომელიც ადა-
მიანთა გამოცდის ადგილია, ღვთაებრივი
განსაზღვრულობის ძალით ვილაცას ოჯა-
ხის შესაქმნელად ჯანმრთელობა ხელს
არ უწყობს. ზოგიერთისთვის ის ოჯახური
ცხოვრება თავისთავად უდიდეს გამოც-
დად, ტანჯვის მიზეზად იქცევა. უზენაესი
აღლაჰი ამით მათ, ვინც ასეთ შემთხვევებში
მოთმინებას ავლენს, ცოდვებს არ ჩაიდენს,
საკუთარ თავს სრულყოფს, სულის განსაკ-
უთრებულ მდგომარეობას უბოძებს, რომ-
ლის დროსაც ამ ღვთ-ისმოსავ ადამიანთა
სულიერი თვისებები იმდენად ვითარდე-
ბა, რომ სარგებელი მათი შინაგანი სამყა-
როსთვის და მუდმივი ცხოვრებისთვის
უფრო მეტი ხდება, ვიდრე მათ რომ ოჯახი
შექმნათ და მასში ბედნიერად ეცხოვრათ.
უზენაესი აღლაჰის გაჩენილების გულწრ-
ფელად მოყვარული ადამიანები უსიტყვო
და ფაქიზი სიყვარულით თავის თავში იმდე-
ნი სიკეთისა და სათნოების, თანაგრძნობის,
სიმსუბუქისა და გამჭვირვალობის შემსრუ-
ტავი არიან, რომ ღმერთის სიყვარულის გზა

მათი გულებისთვის იხსნება. ამ გზაზე ვინც
მოთმინებითა და შეუპოვრობით გამოვიდა
ყველა უბედურებასთან, განსაცდელთან,
გაჭირვებასთან, დანაკარგთან, გამოცდა-
სთან მიმართებაში და გულის მონიფულო-
ბას ზედიზედ, წარბმეუხრელად გამოცდის
ჩაბარებით მიაღწია. მაგალითად, ასრ საა-
დის პერიოდში სუფიზმის მიმდევრებმა,
რომლებსაც დაქორწინების საშუალებები
არ ჰქონდათ, ცოდნისა და გამჭირაობის
ძალით შეძლეს მიეღწიათ გულის აუცილე-
ბელ დონესა და დახვეწილობას. უთუოდ,
ეს მდგომარეობები განსაკუთრებული და
გამონაკლისია. ადამიანისთვის უფრო მი-
საღებია შექმნას ოჯახი, რომელიც სიყვა-
რულითა და ურთიერთგაგებით უზენაესის
კანონებზე იქნება დაფუძნებული.

უსიყვარულოდ დარჩენილი გული ისე-
თია, როგორც მიტოვებული მინდორი. ამ
მინას მამაკაცისა და ქალის ჰარმონიული
ურთიერთობა ამუშავებს. ამ სიყვარულ-
ში გახვეული არიან შვილები, ახლობლე-
ბი, მეგობრები, მთელი სამყარო. ამგვარად
მიიღწევა მიზანი — ღმერთის უსაზღვრო
სიყვარული, სულიერების მწვერვალების
დაპყრობა. თუკი ეს მიზანი განხორციელე-
ბული იქნება, ოჯახის ხე ფესვებს ღრმად
გაიდგამს, აყვავდება, დიდებულად გაშლის
ტოტებს და მშვენიერ ნაყოფს მოისხამს.
უზენაესი აღლაჰის კანონებითა და მისი
კმაყოფილების მოპოვების განზრახვით
შექმნილი ოჯახი — დედამიწის პირობებში
სამოთხის განსახიერებაა. ნიქაჰი (ქორწინე-
ბა) — შუამავალთა გზის განმეორება, ჩვენი
მუჰამედ შუამავლის ✚ სუნეთი და ადამი-
ანთა მოდგმის გაზაფხულია. ნიქაჰი იცავს
ქალის სინდისსა და ღირსებას, ეს არის —
მისი წესი, ქალისა და მამაკაცის პატიოსნე-
ბის და უბინოების ციხესიმაგრე. ის განასხ-
ვავებს ადამიანს ცხოველისგან, აჰყავს ადა-
მიანის სული სიმაღლეზე. ნიქაჰის გარეშე
ურთიერთობები ეწინააღმდეგება ადამიანის
ბუნებას, მის დანიშნულებას... უნიქაჰოდ
ერთად ცხოვრება რელიგიით აკრძალულია.
ის შეფასებულია როგორც სახიფათო, დიდი
ცოდვა, რომლის დამრღვევნიც აღლაჰის
წინაშე სასტიკ სასჯელს იმსახურებენ. ის-
ლამით აკრძალულია ადამიანის შერცხვენა

— არშეყოფილი („მრუშობა“) და შეფასებულია როგორც ზნეობის, სისუფთავისა და ოჯახური ცხოვრების სილამაზის სანინალმდეგო დანაშაული, რომელსაც შეუძლია ადამიანის მოდგმის განადგურება. და არ არსებობს იმაზე მეტი სისულელე, დაუფიქრებლობა, ვიდრე ბედნიერებისა და კეთილდღეობის სამყარო, რომელიც ნიქაპით მოდის, გაცვალო უნესო კავშირებსა და ურთიერთობებზე. ღირსეული ერებისა და ქვეყნების ქუჩები ასეთი ცოდვის დემონსტრაციით არ უნდა შერცხვენ. მოედნები — ის ადგილები არ არის, სადაც უზნეობის პროპაგანდა უნდა ხდებოდეს. არ შეიძლება იმის დავინყება, რომ ნებისმიერი ხალხი თავისი ზნეობითაა ძლიერი და მის სადარაჯოზე ოჯახია.

უზენაესი ალლაჰი მოუწოდებს, რომ მისი მონა-მსახურები ბედნიერად, უბინოდ და სუფთად ცხოვრობდნენ. ამის საშუალებას მათ ოჯახი აძლევს. წმინდა ადამისა (ალლაჰმა დალოცოს) და კეთილშობილი ევას სამოთხეში დაწყებული ოჯახური ცხოვრება, უზენაესი ალლაჰის ნებით, ისლამის კანონებს ემყარებოდა. და ჩვენ, იმისათვის, რათა ჩვენი ოჯახები სამოთხის სიმშვიდით, გაზაფხულის ცის ბედნიერი შუქით აივსოს, საჭიროა ისეთი სულიერი ატმოსფეროს შექმნას შევეცადოთ, როგორც ჩვენს წინაპარ მშობლებს ჰქონდათ: ეცხოვრათ ალლაჰის სიყვარულითა და ღვთისმოსაობით.

წმინდა ყურანში ნათქვამია:

„მისი სასწაულებიდან — ის, რომ მან თქვენგან ისევ თქვენთვისვე ცოლები შექმნა, რომ თქვენ მათში სიმშვიდე გეპოვათ, და თქვენ შორის სიყვარული და (ურთიერთ) კეთილგანწყობა დაანესა. ჭეშმარიტად, ყოველივე ამაში — ნათელი მინიშნებებია ადამიანთათვის, რომლებიც ფიქრობენ“ (სურა „რუმი“, 21).

ისლამი აფასებს და მაღლა აყენებს ქალს. ქალის ბედნიერება მაშინაა შესაძლებელი, როცა ის უყვართ. ოჯახში ქალი — სინათლე, ბედნიერებისა და მყუდროების წყაროა; თუკი ქალი თავის ოჯახში ბედნიერია, მაშინ ბედნიერი არიან ისინიც, ვინც მის გვერდით არიან. და მას თავისი სისუფთა-

ვითა და ცხოვრების სიხალისით შეუძლია საზოგადოებაზე ზეგავლენის მოხდენა, ის იცავს ოჯახის ერთიანობას, მის უბინოებას. თუკი ქალი საგარეო საქმიანობაში აქტიურად მონაწილეობს, ეს აუცილებლობის შემთხვევაში უნდა ხდებოდეს და სამუშაო მის ნიჭსა და დანიშნულებას უნდა შეესაბამებოდეს. კერას ქმნის ქალი, ბუდეც ქსოვს ქალი. ქალი როგორც მამაკაცი ზნეობრივად სრულყოფილი უნდა იყოს.

წმინდა, კეთილშობილი მამაკაცი — ბედნიერი სასახლის ურყევი ღერძია, ხოლო კეთილშობილი ქალი — ბედნიერების ბალის სამკაული.

ბედნიერი ოჯახის შექმნის პირობა — ცხოვრების მეგზურის ისლამის საჭიროებისამებრ არჩევაა... ამასთან დაკავშირებით ალლაჰის შუამავალი ამბობდა:

„მეუღლის არჩევისას მხედველობაში მიიღება ოთხი ფაქტორი: მისი სიმდიდრე, განათლება, სილამაზე და რელიგიურობა (ღვთისმოსაობა). მაშ, აირჩიე ის, რომელსაც შარიათი იცავს“ (ბუჰარი, ნიქაჰ, 15). მხედველობაში უნდა მივიღოთ, რომ ოჯა-

ხეზს შორის თანასწორობა ყველა დონეზე: კულტურაში, მატერიალურ კმაყოფილებაში, განათლებასა და ა.შ. სხვა დანარჩენი დამოკიდებულია ნებისყოფაზე, ხასიათზე, ადამიანების პირად მონიჭებულობაზე. ხოლო ყოველივე ეს დაკავშირებულია იმასთან, თუ რამდენად ახლოსაა ადამიანი გამჩენთან

ოჯახის ინსტიტუტის მსხვრევის ერთ-ერთი მიზეზი, სოციალური როლების გაცვლაა: ქალებმა ისე დაიწყეს მოქცევა, როგორც მამაკაცებმა, ხოლო მამაკაცებმა — როგორ ქალებმა. უზენაესმა ალლაჰმა თითოეულ სქესს განუსაზღვრა თავისი ნიშნები, როგორც ფიზიკური, ასევე სულიერი. ძლიერი, გულადი და უშიშარი მამაკაცი ოჯახზე პასუხისმგებელია. თავისი ბუნებით სულისა და სხეულის აგებულებით, ქალი იმისათვის არ შექმნილა, რომ ცხოვრებისათვის ებრძოლა. მას განსაკუთრებული მისია აკისრია: იყოს მეუღლე, დედა, და, დაიცვას ოჯახური კერიის სიბო, იყოს იმათი დამხმარე და შემწე, ვისაც მისი სიბო, აღერსი და სიყვარული ესაჭიროება.

დაე, უზენაესმა ალლაჰმა გვადირსოს ისეთი ოჯახების შექმნა, რომელთა სიმტკიცეს ვერც ერთი თანამედროვე პრობლემა შეარყევს: ვერც უზნეობა, ვერც უფულობა, ვერც სულიერი განათლების უქონლობა. დაე, ჩვენი ოჯახები სამოთხის მსგავსად იქცეს, სადაც სიმშვიდე, ბედნიერება, კეთილდღეობა იქნება გამეფებული. ღმერთო ჩვენო! დაგვლოცე ყველა ჩვენგანი, რომ მთელ მსოფლიოში მძვინვარე უზნეობის ქარიშხლისგან დაცული, მყარი ოჯახი შევქმნათ! დაე, ჩვენი ოჯახები ურთიერთგაგების, სიყვარულისა და კეთილდღეობის ბურჯი გახდეს! დაე, ჩვენთვის გაიდოს მარადიული სამოთხის კარი, სადაც უზენაეს ალლაჰთან შეხვედრა გველოდება! ■

თარგმნა: მიხეილ გელაძემ

გოლა გოგიციბუ

წმინდა ნუჰი

წმინდა ნუჰი ის შუამავალია, რომელმაც ალლაჰის მიერ დაკისრებული მისი ბრწყინვალედ შეასრულა. მისი სახელი ყურანში სულ 43 ჯერ არის ნახსენები. ცნობილია, რომ მისი თავდაპირველი სახელები იყო — იეშქური, საქინი და აბდულაფფარი, ხოლო ზედმეტი სახელები „ნეჯიიულლაჰ“ (ალაჰის მესაიდუმლე) და „შეიჰულ-ენბია“. წმინდა ნუჰმა ათასი წელი იცოცხლა. წმინდა იდრისის შემდეგ ადამიანებმა სწორი გზიდან ისევ გადაუხვიეს და კერპების თაყვანისცემა დაიწყეს. მხოლოდ ვედი, სუვა, იელუსი, იეუქი და ნესრი აგრძელებდნენ შარიათის მიხედვით ცხოვრებას და ქადაგებებს. როგორც კი იდრისის უკანასკნელი, ერთგული თანამიმდევრები გარდაიცვალნენ, შემდგომმა თაობებმა, მათ გასახსენებლად, ურწმუნოების ნაქეზებით, მათი ქანდაკებები გააკეთეს.

ამ ქანდაკებებს ღვთიური ძალა მიანერეს და კერპთაყვანისმცემლებლად იქცნენ. ყოველ ტომს თავისი კერპი, ხოლო კერპს თავისი მსახური ჰყავდა. ქუფის მხარეში იმ ტომს, სადაც ნუჰი ცხოვრობდა, სათავეში ქაბილის გვარის წარმომადგენელი, სახელად დერმესილი იდგა. ის ძალიან ბოროტი და უსამართლო ადამიანი იყო. ამ ტომში, სადაც უმრავლესობა კერპებს სცემდა თაყვანს, იყო ადამიანთა ერთი ჯგუფი, რომელიც მონოთეისტურ რწმენას აღიარებდა. ნუჰიც ამ ჯგუფს ეკუთვნოდა. ის მწყემსობას ეწეოდა და საარსებო ლუკმაპურს ასე შოულობდა. დროდადრო ვაჭრობითაც იყო დაკავებული. წმინდა ნუჰს ხალხის მხრიდან კერპებისადმი თაყვანისცემა სასაცილოდ ეჩვენებოდა. ამგვარ ამორალურობამდე მათი დაცემა და კერპთაყვანისმცემლობა უკიდურესად ამწუხრებდა. როცა მას შუამავლობა ებოძა, მისი შვილების სამის, ქამის, იაფეტის ჩათვლით, ძალიან ცოტა ადამიანმა ირწმუნა. აქვე, სამწუხაროა, ის ფაქტი, რომ მისი

შვილი ქენანიც კი ურწმუნოთა შორის აღმოჩნდა.

წმინდა ნუჰი, რომლის დროსაც დედამიწა ცოდვისგან წარღვნამ

განწმინდა

შუამავლობის პერიოდში წმინდა ნუჰს მისი ტომი შეურაცხყოფას აყენებდა და ჩაგრავდა. იგი ტომის ფიზიკურ და მორალურ ზენოლას 950 წლის განმავლობაში იტანდა. საბოლოოდ იმედი დაკარგა და ტანჯვის ატანის ძალა რომ აღარ დარჩა, ალლაჰს შეევედრა:

„(ღმერთო ჩემო) დავმარცხდი; ახლა უკვე დამეხმარე!“ (სურა ყამერი, აიათი 10)

უზენაესმა ალლაჰმა წმინდა ნუჰის ვედრება შეისმინა და მას გემის გაკეთება უბრძანა. მოკლე დროში სამსართულიანი გემიც აშენდა. მასთან ერთად გემში ოთხ-

მოცი მორწმუნე ჩაჯდა და ყველა ცხოველის თითო წყვილი აიყვანა. მიწიდან ამოხეთქილმა წყლებმა და ციდან წამოსულმა წვიმამ დედამიწა დაფარა. გემი ექვსი თვის განმავლობაში წყალს ზემოდან დაჰყურებდა. შემდეგ უზენაესმა ალლაჰმა ბრძანა:

„ო მიწავ, წყალი გადაყლაპე! და ცავ (წყალი) შეიკავე!“ (სურა ჰუდი, აიათი 44)

როგორც კი ეს ბრძანება გაიცა, წყალმა დაიწია და გემი ჯუდის მთაზე გაჩერდა. გადმოცემის მიხედვით, ნუჰის შვილთაგან სამისგან — არაბები და სპარსები, ჰამისგან — ინდოელები, ეთიოპიელები და აფრიკის ხალხები, იასეფისგან კი — აზიელები და ბერინგის სრუტიდან გადასული ამერიკელები (წითელკანიანები) გამრავლდნენ და დედამიწას მოედნენ.

ნუჰის ტომის თავისებურებანი

1. კერპებს აღმერთებდნენ

პატივისცემისა და გახსენებისთვის შექმნილი ქანდაკებები დროთა განმავლობაში სათაყვანებელ კერპებად იქცნენ. კერპთაყვანისმცემლობამ ადამიანები ისტორიის მანძილზე ჭეშმარიტებას დააშორა და მათ შორის, ნუჰის ტომიც ასევე გააუკუღმართა:

რელიგიები, რომლებიც მონოთეიზმს აღიარებენ, ღმერთის ფორმის გამოსახვისგან შორს დგანან და ადამიანებს იქითკენ მიმართავენ, რომ მათ ღმერთი აბსტრაქტულად შეიმეცნონ. ცდილობენ, ისინი მატერიალიზმისგან უფრო შორს მდგომ სულიერ ჭეშმარიტებაში ჩაანვდინონ. მაგრამ ადამიანის გონება იქითკენ იხრება, რომ ღმერთი რაიმე ობიექტის სახით წარმოიდგინოს. ადამიანი მას საკუთარ აღქმად განზომილებებში, გონებაში აცოცხლებს და თანაც, როდესაც სჯერა, რომ ამა თუ იმ არსებას ღვთიური ძალა აქვს, გამჩენს ამ არსებას ამსგავსებს, რასაც ადამიანი კერპთაყვანისმცემლობისკენ მიჰყავს. იმისათვის, რომ ადამიანი ალლაჰისთვის რაიმე ფორმის მიცემისგან დაიცვას, ისლამმა ქანდაკებისა და სურათების გაკეთება აკრძალა. ვინაიდან ალლაჰს ახასიათებს განსაკუთრებული თავისებურება, იგი არცერთ არსებას ჰგავს. ის ყველა იმ განზომილებისა და ფორმისა-

გან, რომლის წარმოდგენაც ადამიანს შეუძლია, ძალიან შორს დგას.

2. მეტისმეტად უსამართლონი და ბოროტნი გახდნენ

„ისინი თავად იყვნენ ძალიან უსამართლო, და ბოროტი ადამიანები.“ (სურა ნეჯმი, აიათი 52)

არ ერიდებოდნენ არანაირი ცოდვის ჩადენას „ის ცოდვილი (სწორ გზას აცდენილი) ერი იყო.“ (სურა ზარიათი, აიათი 46)

ქადაგების გრძელი წლები

წმინდა ნუჰი ორმოცდაათი წლის იყო, როცა ჯერაილი მასთან მივიდა და შუამავლობა ამცნო. „დერმესილსა და მის ტომთან მიდი, მათ ერთი ღმერთის რწმენა უქადაგე!“ წმინდა ნუჰმაც პირობა მისცა, რომ სიცოცხლის ბოლომდე ამას გააკეთებდა. ეს მდგომარეობა ყურანის სხვადასხვა აიათებში ასეა გადმოცემული:

„ფიცავთ, რომ ჩვენ ნუჰის მოდგმას შუამავალი გავუგზავნეთ. (ნუჰმა) მათ (უთხრა) მე თქვენთვის სრულიად აშკარა გამაფრთხილებელი ვარ. ალლაჰის გარდა სხვა ღვთაება არ ცნოთ! მე მეშინია იმ დღის ტანჯვა-წამებისა რომელიც თქვენ (მომავალში) მწუხარებას მოგანიჭებთ!“ (სურა ჰუდი, აიათები 25, 26)

ნუჰი თავდაპირველად დავალებას ფარულად ასრულებდა, შემდეგ კი ქადაგება აშკარად დაიწყო. მიუხედავად იმისა, რომ ახალგაზრდობაში ყველას სიყვარული მოიპოვა, მას შემდეგ, რაც ღმერთის ბრძანებების ქადაგება დაეწყო, ძალიან ცოტა ვინმე დაუჯერა. ტომის ბელადმა დერმესალმა, როგორც კი გაიგო წმინდა ნუჰის ქადაგების შესახებ, გვერდით მყოფთ ჰკითხა:

„ის ვინ არის?“ მათ უპასუხეს:

„იმის სახელი ნუჰ იზნ ლამექია. მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი ტომის წარმომადგენელია, ჩვენ არ მოგვყვება. თავიდან გონიერი იყო, შემდეგ კი ჭკუა დაკარგა. თავის თავს შუამავალს უწოდებს!“ შემდეგ, კი თქვეს, კერპების წინააღმდეგაც გამოდისო, დერმესალმა წმინდა ნუჰი თავისთან მოიხმო და უსაყვედურა: „შეგრცხვეს ნუჰ! ჩვენ

ღმერთებს უარყოფ?“ დერმესალი და ურ-
ნმუნოები, იმის გამო, რომ მის გარშემო
ღარიბები იყვნენ შეკრებილი, წმინდა ნუჰს
დასცინოდნენ და აბუჩად იგდებდნენ. ურნ-
მუნოები ეუბნებოდნენ:

**„შენ უნდა დაგიჯეროთ? შენ ყველაზე
სათაკილო ადამიანები გემორჩილებიან!“**

(სურა შუარა, აიათი 111)

ეს უმეცარი და უსამართლო ტომი სია-
მაყის გამო უპოვართ და ღარიბებს მდაბალ
ადამიანებად თვლიდა. მაგრამ ნუჰი მასთან
დაკავშირებულ ადამიანებსაც ისე იცავდა,
როგორც საკუთარ თავს.

დერმესალის გარდაცვალების შემ-
დეგ მისი ადგილი მისმა შვილმა ნევლინმა
დაიკავა. ის მამისგან განსხვავებით უფრო
ბოროტი და უსამართლო ადამიანი აღმოჩ-
ნდა. წმინდა ნუჰი ნევლინის დროსაც ასევე
აგრძელებდა ქადაგებას. საკუთარი ტომი
მას აბუჩად იგდებდა, სცემდა და მიწას აყ-
რიდა. მაგრამ ის დიდ მოთმინებას იჩენდა.
უზენაესი ალლაჰის წყალობით, მის ჭრი-
ლობებს, დროგამოშვებით, ჯებრაილ მთა-
ვარანგელოზი მკურნალობდა. კერპთაყვან-
ისმცემლები ეუბნებოდნენ: „შე, საწყალო!
ამდენი ცემისა და შეურაცხყოფის მიუხედა-
ვად, შენსას მაინც არ იშლი?“ წმინდა ნუჰი
კი მათ ურჩევდა: „მე გიჟი არა ვარ. თქვენი
წინაპრები ახლა იტანჯებიან! გონს მოეგეთ!
თუ ჩემს ქადაგებას ყურს არ დაუგდებთ, მე
ვერაფერს მავენბთ! მე იმის არ მეშინია,
რომ ზიანს მომაყენებთ! ალლაჰის იმედად
ვარ! თქვენგან რაიმე საზღაურიც არ მიწ-
და!“ ამგვარად გამოხატავდა, რომ მათი არ
ეშინოდა. აიათში ასეა ნაბრძანები:

**„(წმინდა ნუჰმა თქვა): ამ(ქადაგებ)ის
სანაცვლოდ არ ვითხოვ თქვენგან არავი-
თარი ანაზღაურებას! ჩემი დამჯილდოე-
ბელი მხოლოდ სამყაროს გამჩენია!“** (სურა

შუარა, აიათი 109)

ჭეშმარიტების შეუმეცნებლობა

ისტორიის მანძილზე, ზოგიერთ სა-
ზოგადოებაში, შუამავლების მოტანილი
მონოთეისტური რწმენის არმილების, ჭეშ-
მარიტების შეუმეცნებლობის მთავარი
მიზეზები შემდეგია:

ა) თავშეუკავებლობა და სიშმაგე:

მონოთეისტური რელიგიების მიხედ-
ვით არსებობს საიქიო ცხოვრება, სადაც
ამქვეყნად ჩადენილი ყველა მადლისა და
ცოდვის გამო დაჯილდოება ან დასჯა
მოხდება. ეს აუცილებელია იმისათვის, რომ
ადამიანის თავისუფლება გაკონტროლდეს
და მისი ცხოვრება დარეგულირდეს. ისტო-
რიის მანძილზე, საზოგადოებები, რომლებ-
საც არ სწამდათ საიქიო, კერპებს სცემდნენ
თაყვანს, თავიანთ ძალებს უსუსურობის
ქვეშ ასამარებდნენ და თავიანთი ვნებე-
ბის ტყვეები ხდებოდნენ. იმის გამო, რომ
ამ საზოგადოებებში ქმედებები წარმავალ
ინტერესებზე იყო დაქვემდებარებული,
ადამიანებს სწამდათ, რომ ამისთვის საი-
ქიოში პასუხს არ აგებდნენ. ამგვარად, მათ
არ აწუხებდათ მონოთეისტური რწმენისთ-
ვის დამახასიათებელი საიქიოს რწმენა.
სწორედ, ისლამის გამოჩენის შემდეგ,
კერპთაყვანისმცემლები პირველად და სე-
რიოზულად საიქიო ცხოვრების არსებობის
შესახებ ცნობამ ააღელვა. მათ დიდი მოუს-
ვენრობა იგრძნეს და ამ მოვლენას „დიდი
ამბავი“ უწოდეს.

კერპთაყვანისმცემლებს, რომლებიც
კერპებს თავიანთი ინტერესებისა და
ვნებების დასაკმაყოფილებლად იყენ-
ებდნენ, მონოთეისტური რწმენისთვის
დამახასიათებელი დისციპლინის ატანა და
მონესრიგებული ღვთისმსახურებების შეს-
რულება უჭირდათ.

გ) მოკლებული არიან სამაგალითო
პიროვნებებს.

მონოთეისტურ რწმენაში არსებობს იმის საჭიროება, რომ ტომებმა შუამავლები სამაგალითოდ აიღონ. კერპთაყვანისმცემლობაში ასეთი მოდელი და მაგალითის აღების აუცილებლობა არ არსებობს. ისინი საკუთარ ვნებებს აყოლილი მოქმედებენ.

დ) სიამაყე-თავმოწონება:

ძლიერი და მდიდარი კერპთაყვანისმცემლები, რომლებიც აგრეთვე ტომების წინამძღოლებიც იყვნენ, უბრალო ცხოვრებით მცხოვრებ შუამავლებსა და მათ მიმდევრებს ქედმაღლურად უყურებდნენ, ვინაიდან თვლიდნენ, რომ, რადგანაც ისინი დამჯერ, ღარიბ და სუსტ ადამიანებთან ერთად იყვნენ, საზოგადოებაში ფასს კარგავდნენ.

ე) ამქვეყნიური ცხოვრებისადმი ლტოლვა:

იმ მიზეზთაგან ერთ-ერთი, რაც კერპთაყვანისმცემლებს ჭეშმარიტი გზისგან აბრკოლებს, ამქვეყნიური ცხოვრებისადმი (ქონების, ადგილ-მამულის, შვილი და სხვა) ლტოლვაა. რაც მათ დაუდევრობაში აგდებს.

უბედური ტომის წამების მოთხოვნა

როცა ნუჰმა ადამიანებს ღმერთის რწმენა უქადაგა, ადამიანთა ერთმა ჯგუფმა მას დაუჯერა. ამის შემდეგ მეტად აღარავინ ირწმუნა. ტომის მიერ ნუჰისა და მორწმუნეების ჩაგვრამ უკიდურეს ზღვარს მიაღწია. მათ უმეცრებისგან გამოწვეული

გამბედაობით ღვთიური ტანჯვა ითხოვეს:

„უთხრეს რომ: ნუჰ! ჩვენს წინააღმდეგ გამოსხვედი და ჩვენთან ბრძოლაში ძალიან წინ წახვედი. თუ მართალთაგანი ხარ, მოგვივლინე ის (სატანჯველი) რითაც გვემუქრები!“ (სურა ჰუდი, აიათი 32)

ამ ზემთაგონების შემდეგ, ტირანმა ტომმა, ნუჰის დამცირება და მისი ქადაგების უარყოფა ისევ გააგრძელა. ნუჰმა მათ ალლაჰის ნება-სურვილი და ყოვლისშემძლეობის უნარი, კიდევ ერთხელ, შეახსენა. უდიდესმა ღმერთმა ამ ბოროტ ტომს, რომელიც არაფრით მოეგო გონს, ღვთიური სატანჯველის არსებობის პირველ მაცნედ ორმოცწლიანი გვალვა მოუვლინა. ბავშვები აღარ გაჩნდა, ცხოველები განადგურდა, გამოუვალ მდგომარეობაში ჩავრდნილბმა წმინდა ნუჰს მიმართეს. მანაც უთხრა: „კერპების თაყვანისცემა შეწყვიტეთ და მეც თქვენთვის ღმერთს შევევედრები!“ ტომი დათანხმდა, თუმცა სულ მალე, ისევ ადრინდელ უმეცრებასა და ურწმუნობას დაუბრუნდნენ.

აღნიშნული ვითარებებიდან გამომდინარე, წმინდა ნუჰს ბოლოსდაბოლოს გემის გაკეთების ბრძანება მოევლინა. ნუჰ შუამავალს დასამშვიდებლად უზენაესმა ალლაჰმა შემდეგი ზემთაგონება მოუვლინა:

„იმათ გარდა, რომლებმაც შენს ტომში ირწმუნა, სხვა აღარავინ ირწმუნებს (შენსას). ასე რომ მათი ნამოქმედარი ცოდვების გამო არ დამწუხრდე! ჩვენი მეთვალყურეობის ქვეშ, ჩვენი ზემთაგონების (ბრძანების) შესაბამისად, გემი გააკეთე და უსამართლოთა შესახებ მე (არაფერი) მითხრა! ისინი აუცილებლად დაიხრჩობიან!“ (სურა ჰუდი, აიათები 36, 37)

როცა ნუჰმა გემის მშენებლობა დაიწყო, კერპთაყვანისმცემლებმა მისი აბუჩად აგდება გააგრძელეს. ტომი იმდენად ურჩი იყო, რომ ღამე გემის დასანგავად მივიდა. საწადელს რომ ვერ მიაღწიეს, ნუჰს უთხრეს:

„ეს შენი ჯაღოა!“

ამის შემდეგ მათი მტრობა და შეურაცხყოფა უფრო გაიზარდა. გემში შევიდნენ და საპირფარეშოდ გამოიყენეს,

დააბინძურეს. ცოტა ხნის შემდეგ მათ მუნი დაემართათ და განსაკურნავად იძულებული გახდნენ თავიანთი სიბინძურე სახეზე წაესვათ. მიუხედავად იმისა, რომ უდიდესი ღმერთი მათ ამგვარად აფრთხილებდა, ისინი თავისას არ იშლიდნენ.

მოვლენილი სატანჯველი: წარღვნა

ნუჰმა და მორწმუნეებმა გემი ისეთი ხისგან ააგეს, რომელიც მკაცრ პირობებს გაუძლებდა. გადმოცემების მიხედვით, ის სამსართულიანი ორთქლის გემი იყო, რომელიც ორი ან ოთხი წლის განმავლობაში შენდებოდა. იბნ აბასის გადმოცემის მიხედვით, გემში ოთხმოცი ადამიანი იმყოფებოდა. გარდა ამისა, იქ ყველა ჯიშის თითო წყვილი ცხოველი იყო. ყველა მოსამზადებელი სამუშაოს დასრულების შემდეგ ნუჰთან ღვთიური ბძანება მოვიდა.

„საბოლოოდ ჩვენი ბრძანება მოვიდა და წყლების აღლევება (ესე იგი წარღვნა) როგორც კი დაიწყო, ნუჰს ვუთხარით: ყველა ჯიშის თითო წყვილი და ისინი ვის შესახებაც გადანყევტილება მივიღეთ, შენი ოჯახი და მორწმუნენი გემში ჩასხი!“ თანაც, მასთან ერთად მორწმუნე ძალიან ცოტა იყო.“ (სურა ჰუდი, აიათი 40)

აიათში მოხსენიებულია სიტყვა „თენურ“, რომლის ერთი მნიშვნელობა ღუმელია. აქედან გამომდინარე, ზოგიერთი მეცნიერი ამბობს, რომ ნუჰის გემი ორთქლის ძრავაზე მუშაობდა. ნუჰის ერთ-ერთმა ვაჟმა მამის დარიგებები და გაფრთხილებები ყურად არ იღო და ამიტომაც მათ შორის მოხვდა, ვინც გემში ვერ ჩასხდა. როცა წმინდა ნუჰის გემი ზევით მიიწევდა, ბოლო დაძახილმაც არ მოუტანა სარგებელი. აიათში ეს მდგომარეობა ასეა აღწერილი:

„ნუჰმა ერთ მხარეს მდგომ შვილს დაუძახა: „შვილო! (შენც) ჩვენთან ერთად დაჯექი; ურწმუნოებთან ერთად ნუ იქნები!“ „შვილმა უთხრა: მე მთას შევეფარები, წყლისგან ის დამიცავს!

(ნუჰმა) უთხრა: „დღეს ალლაჰის ბრძანებისგან (სატანჯველისგან), მწყალობელი ალლაჰის გარდა ვერავინ დაგიცავს! მხოლოდ მის მიერ შეწყალებული ადამიანები გადარჩებიან; (ამ დროს) მათ შორის

ტალღა შევარდა, ისიც დახრჩობილთა შორის აღმოჩნდა.“ „ნუჰი ღმერთს შეევედრა და თქვა: ღმერთო ჩემო! შეეჭვებოდა, რომ ჩემი შვილი ჩემი ოჯახიდანაა. შენი შენაპირებიც, რა თქმა უნდა მართალია. შენ მბრძანებელთა მბრძანებელი ხარ!“ (სურა ჰუდი, აიათები 42, 43, 45)

ზღვაში გასულ გემს მთებივით ტალღები არწევდა. მიუხედავად ამისა, მასში მყოფი წმინდა ნუჰი, მორწმუნენი და სხვა არსებები უსაფრთხოდ იმყოფებოდნენ.

თქმულების მიხედვით, წარღვნა რეჟების მთვარის პირველში დაიწყო და ექვს თვეს გაგრძელდა. შემდეგ ალლაჰმა მიწასა და ცას უბრძანა:

„მიწავ, წყალი გადაყლაპე! და ცავ, (წყალი) დაიკავეო!“ (სურა ჰუდი, აიათი 44)

საბოლოოდ, გემი, მუჰერრემის მეთავე (აშურა) დღეს, ჯუდის მთაზე გაჩერდა. წმინდა ნუჰმა და მორწმუნეებმა მგზავრობის დასასრულს ხსნას მიაღწიეს.

უზენაესი ალლაჰი ამქვეყნად ტირანებზე თავსდამტყდარ უბედურებასა და საიქიო სატანჯველს აიათში ასე გვამცნობს:

„ისინი თავიანთი ცოდვების გამო წყალში დაიხრჩვნენ, ცეცხლში ჩაცვიფდნენ, მათ, ალლაჰის გარდა, დამხმარე ვერ იპოვეს.“ (სურა ნუჰი, აიათი 25)

აშურას დღე

მას შემდეგ, რაც გემი მშვიდობიანად ჯუდის მთასთან მივიდა, წმინდა ნუჰმა და მორწმუნეებმა ღმერთისადმი მადლიერების გამოსახატავად მარხვა დაიწყეს. დარჩენილი სანოვაგისგან კი აშურა მოხარშეს.

აქედან გამომდინარე, მუჰარრემის ათში, მონყალების გაცემა, ტკბილეულის დარიგება და მარხვა სუნნეთია. აბუ ჰურიერეს გადმოცემის მიხედვით, ალლაჰის შუამავალი ამბობდა:

„რამაზნის გარდა, ყველაზე მადლიანი მარხვა, ღვთიურ თვეში, მუჰარრემში შენახული მარხვაა!.“ (მუსლიმი, სავმი, 38) ■

მუდმივად აბდესიანად ყოფნის სარგებლიანობა.

მუდმივად აბდესიანი ყოფნა წმინდა შუამავლის სუნნეთია. ენესის გადმოცემით, წმინდა შუამავალი ყოველი ნამაზის წინ აბდესს იღებდა. მუსლიმანს შვენის მთელი დღე აბდესიანად ყოფნა, მიზანშეწონილია, რომ როცა იძინებს მაშინაც აბდესიანი იყოს. თუ ასე მხოლოდ ალლაჰის კმაყოფილების მოსაპოვებლად მოიქცევა, გამჩენს ეყვარება და მას ყოველთვის დაიცავს. ადამიანი, რომელიც აბდესიანი გარდაიცვლება, შეჰიდობის საფეხურს მიაღწევს. წმინდა შუამავალმა ენესს ასე მიმართა:

„ენეს! თუ შესაძლებლობა გექნება, მუდმივად აბდესიანი იყო, ასე მოიქეცი, ვინაიდან, სიკვდილის ანგელოზი, აზრაილი, ადამიანს სულს აბდესიანს თუ წაართმევს, ეს ადამიანი შეჰიდობის საფეხურს მიაღწევს.“ (აბდულლათიფ ჰარფუთი, თაჰარეთი, გვ. 23)

რელიგიურ წიგნებში აბდესით გარდაცვლილები შეჰიდობის მეორე საფეხურზე არიან მოხსენიებულნი. (მუჰთასარ რუჰულ ბეიან თეფსირი, ისმაილ ჰაქეი ბურსევი, მუჰამედ ალი საბუნი, ტ. 8, გვ. 494)

აბდესი მორწმუნის იარაღია. კეთილშობილი ომარი ბრძანებს:

„კარგად აღებული აბდესი ადამიანს ეშმაკისგან აშორებს. გარდაცვალებისას ადამიანს მოწმეობას აბდესი გაუწევს.“

ენეს იბნ მალიქის გადმოცემის მიხედვით, წმინდა შუამავალი ასე ბრძანებს:

„სიცოცხლეში მუდმივად აბდესიანი

აბდესი

იყავი! დღე და ღამე, შესაძლებლობების ფარგლებში, ნამაზი ილოცე! მფარველ ანგელოზებს შეუყვარდები, ქუშლუქ ნამაზებში ილოცე! ვინაიდან, ქუშლუქ ნამაზი იმათი ლოცვაა, ვინც მთლიანად ალლაჰისკენაა მიმართული. სახლში როგორც კი შეხვალ, იქ მყოფებს სალამი მიეცი, სახლის სიკეთე და ბარაქა გაიზრდება! უფროსებს პატივისცემით, უმცროსებს ლმობიერად მოექეცი და სამოთხეში ჩემი ამხანაგი იქნები!“

მუდმივად აბდესიანი ყოფნა, წმინდანების თვალსაზრისითაც, უმაღლესი ღვთისმსახურებაა. ყველა სრულ ჭკუაზე მყოფი ადამიანი სხვა ღვთისმსახურებების მსგავსად აბდესის ღირსებას შეიმეცნებს და ეცდება მუდმივად განბანოლი იყოს. აბდესი სულს სიხალვათეს, სხეულს კი მხნეობას, სიცოცხლისუნარიანობას ანიჭებს. სულიერი სიფხიზლე, ღმერთის მუდმივი ხსენება ნამაზის მშვიდად აღსრულების საშუალებაა.

წმინდანებს უაბდესოდ გარდაცვალების ძალიან ეშინოდათ. მარუფ ქერჰის მკლავები აეკეცა და თეიმუმს აკეთებდა. მეგობრებმა ჰკითხეს:

„მასწავლებლო, მდინარე ტიგროსი აქ ხომ ძალიან ახლოა, ეს რა აუცილებელია?“ მან უპასუხა:

„შეგიძლიათ თავდები გახდეთ, რომ იქ მისვლამდე ვიცოცხლებ?“

ერთ-ერთ ჰადისში ნაბრძანებია:

„უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს: „გამანანყენებს ის, ვინც აბდესს მოშლის და არ განაახლებს, ახალი აბდესით ორ მუხლ ნამაზს არ ილოცავს და არ შემევედრება.“ (მეფათიჰულ ჯინანი)

აბდესიანობის მნიშვნელობასთან და-

კავშირებით მევლანა ჯალალ ედდინი თავის მოსწავლეებს ურჩევდა:

„ვისაც ალლაჰთან მიღწევა სურს, სამ რამეს უნდა მიაქციოს ყურადღება:

პირველი- ყოველთვის აბდესი-ანობას;

მეორე-მისტიციზმის გზასთან მჭიდრო კავშირს;

მესამე- ჭამა-სმისას ჰალალსა და ჰარამს. (სადიქ დანა, ალთინოლუქ სოჰბეთ-ლერი, ტ. 5, გვ. 77)

აბუ ჰურიერეს გადმოცემით, წმინდა შუამავალმა ბილალს დილის ნამაზზე ასე უთხრა:

„ბილალ, გამომდინარე იქიდან, რომ სამოთხეში შენი ქოშების ხმა ჩემს წინ ისმის, მითხარი, შენს მიერ ჩადენილი ყველაზე ლამაზი ქმედება რომელია?“.

ბილალმა უპასუხა:

„მე ასეთი საიმედო ქმედება არ ვიცი. მხოლოდ დღე და ღამე, ყოველთვის ვცდილობ აბდესიანი ვიყო და ფარძ ნამაზებს ასე ვხვდები.“ (ბუჰარი, თეჰეჯჯუდი, 17)

ერთ ჰადისში ნათქვამია:

„ვინც ღამაზად აბდესს აიღებს, ორ მუხლ ნამაზს ილოცავს და ამ დროს გულში ამქვეყნიური არაფერი ექნება, ცოდვებისგან ისე განიწმინდება, როგორც ახალშობილი.“

ყოველი ფარძისთვის ახალი აბდესის აღება ღამაზი ქცევაა. აბდესის განახლება ადამიანის შინაგან სამყაროზე დადებითად მოქმედებს. თუმცა გადმოცემულია, რომ ღვთისმოსავი ადამიანები ჭორობის, ტყუილისა და გაბრაზების დროსაც კი აბდესს აახლებდნენ. უეჭველია, ის არის შუქი, რომელიც ვნებისა და ეშმაკის წყვდიადს გაფანტავს. აბდესის განახლება კი შუქს ნათელს მატებს.

ერთ ჰადისში ნაბრძანებია:

„ვინც აბდესიანი იქნება და კვლავ განიბანება, ანუ მას გაახლებს, ათი აბდესის მადლი დაენერება.“

(აბუ დავუდი, თაჰარეთი, 32)

ვინც აბდესით დაწვება და დაიძინებს უზენაესი ალლაჰი მას დააჯილდოებს.

ჰადისში ნათქვამია:

„აბდესით დაძინება, ღამე ღვთისმსახურების შესრულებასა და დღისით მარხვის ტოლფასია.“ (დეილეში)

სხვა ჰადისში ნაბრძანებია:

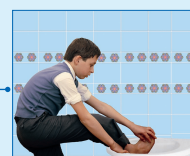
„მისთვის, ვინც ღამაზად აბდესს აიღებს და ისე დაწვება, იმ ღამეს ერთი ანგელოზი გათენებამდე ღმერთს ევედრება: „ჩემო ალლაჰო, ამ ადამიანს მიუტევე, რადგან ის აბდესიანი დაწვა.“ (ჰაჰიმი)

ალლაჰმა წმინდა მუსას უბრძანა:

„მუსა, თუ უაბდესო ხარ და რაიმე უბედურება შეგემთხვევა, საკუთარი თავის გარდა სხვა არავინ გაკიცხო!“

კვლავ წმინდა შუამავალი ბრძანებს:

„ვინც ლოგინში სუფთად (აბდესიანი) დაწვება, ალლაჰის ხსენებით ჩაიძინებს, ღამის ნებისმიერ საათზე ადგება და ალლაჰისგან ამქვეყნიურ და საიქიო სიკეთეს ითხოვს, იგი მას აუცილებლად უბოძებს.“ (თირმიზი, დეავითი, 92) ■

ძვირფასო მკითხველო! ჟურნალ „ახალი მთვარის“ რედაქციაში დაგროვდა თქვენ მიერ დასმული უამრავი კითხვა, რომლებიც, ჩვენი აზრით, საინტერესო იქნება ფართო მკითხველისათვისაც. ამიტომ გადავწყვიტეთ შემოვიღოთ ახალი რუბრიკა, „გვასუსხობთ თეოლოგი“, რომელშიც თქვენ მიერ გამოგზავნილ კითხვებს უპასუხებენ ჩვენი თეოლოგები. ჟურნალის ამ ნომერში გამოქვეყნებულ კითხვებს პასუხობს თეოლოგი ნოდარ დავითაძე.

კითხვები შეგიძლიათ გამოაგზავნოთ შემდეგ მისამართზე:

ქალაქი ბათუმი, ქუთაისის ქუჩა 33

ან ელექტრონული ფოსტით: info@muslim.ge

როგორ უყურებს ისლამი ჯადოქრობას?

პასუხი: ჯადოს ისლამი სასტიკად კრძალავს და მას პოლითეიზმად (მრავალმერთიანობად) მიიჩნევს, რადგან ჯადოზე მინდობილი ადამიანი ალლაჰს ზურგს აქცევს და სატანის, ჯინების, სულებისა და ვარსკვლავებისგან ელის დახმარებას. ჯადოს მიზანი ყოველთვის ბოროტებაა, რომელსაც საფუძვლად შური და ღვარძლი უდევს. ადამიანებმა კარგად იციან, რომ ალლაჰი ცუდ საქმეებში დახმარებას არ გაუწევს და ამიტომ ისინი სატანასთან და ჯინებთან თანამშრომლობენ, რაც დიდი ცოდვაა. წმინდა ყურანში ნაბრძანებია, რომ ჯადოქარი სამოთხეში ვერ შევა (სურა ბაყარა, 102-ე აიათი), ჯადოქარი გადარჩენილი ვერ იქნება (სურა ტაჰა, 69-ე აიათი) და მის საქმეს წარმატება არ უწერია (სურა იუსუფ, 81-ე აიათი). ჯადო, როგორც ისლამში ასევე სხვა ზეციურ რელიგიებშიც აკრძალულია და დიდ ცოდვად ითვლება. ყურანი ჯადოსა და გრძნეულის სიავისგან თავდაცვის ხერხად ალლაჰზე მინდობასა და სურა ფელეყს გვასწავლის, ანუ უნდა მივენდოთ გამჩენს და გვჯეროდეს, რომ არ არსებობს უფრო დიდი ძალა გარდა ალლაჰისა, რომ ჩვენ ვიმყოფებით მის მფარველობაში და სხვა ვერას დაგვაკლებს. აი ამიტომ უნდა ვკითხოვოდეთ სურა ფელეყს *“1) თქვი: შევეფარები უფალსა ალიონისა, 2) ქმნილთა სიავისაგან, 3) წყე-*

დიადით დაფარულ სიავისაგან, 4) ნასკვებზე მბერავი ჯადოქარის სიავისაგან 5) და მოშურნეთა შურიანი მზერისაგან.”

ალლაჰის შუამავალიც ჯადოს შესახებ თავის ჰადისებში ასე ბრძანებს: *“გამანადგურებელი შვიდი რამისგან ერთ-ერთი ჯადოა.”* (ბუჰარი) *“ვინც ძაფს ნასკავს და ზედ უბერავს ის ჯადოს აკეთებს; ხოლო ვინც ჯადოს აკეთებს, ის ალლაჰის თანაზიარს ცნობს.”* (ნესაი) *“ვინც ცოლქმარს გაყრის, ის ალლაჰის წყევლას მიიღებს.”* (ელ-ენვარ) *“წყეული იყოს, ის ვინც ძმების გადამკიდეს.”* (იბნი მაჯე) *“ჯადოქრობით მოგებული ფული ჰარამია”* (ბუჰარი) როგორც ვხედავთ შუამავლის სიტყვებიც ამოწმებს და ავსებს ყურანის ბრძანებებს და ისიც ამბობს, რომ ჯადოქრობა დაღუპვის, პოლითეიზმის, ალლაჰისა და შუამავლის მხრიდან წყევლის მიზეზია და ჯადოს კეთებით მოგებული ფული ჰარამია. ჯადოს გამკეთებელიც და დამკვეთიც, ორივე ერთნაირად ცოდვილია და იმქვეყნიური სასჯელი ორივესთვის ერთია. ამიტომ ნუ მივუახლოვდებით ამ უბედურებას და მხოლოდ ერთადერთ ალლაჰზე ვიყოთ მინდობილი. შესაბამისად, წყალობას და დახმარებას მხოლოდ მისგან ვითხოვდეთ.

ნოდარ დავითაძე

აიათები

❖ „ყოველგვარ ნაკლოვანებებისგან შორსაა იგი, რომელმაც თავისი მონა-მსახური, ერთ ღამეს მესჯიდი ჰარემიდან მესჯიდი აყსაში, რომელიც წმინდა ადგილია, გადაიყვანა! რათა გვეჩვენებინა ჩვენი სასწაულები. შეეჭვებოდა, იგი ყოვლისმ-მენელი და ყოვლისმხედველია.“ (სურა ისრა, აიათი 1)

❖ „ვფიცავ, ადამიანი თიხა-მიწისგან გაგაჩინეთ. მას შემდეგ ვათავსებოდა მას თესლნვეთად, საიმედო ადგილას. წვე-თი შედედებულ სისხლად გადავაცციეთ, სისხლი-ხორცის ნაჭრად; ხორცის ნაჭერი ძვლებად ვაქციეთ და შემდეგ ისინი ხორ-ცით შევმოსეთ.“ (სურა მუყმინუნი, აიათები 12-14)

❖ „მან ორი ზღვა, ერთმანეთზე შე - არეგად მიუშვა, მათ შორის კედელი აღმარ-თა და ერთმანეთში ველარ მიმოედინებინა.“ (სურა რაჰმანი აიათები 19-20)

❖ „შეეჭელად, უსამართლოები ხსნას ვერ მოიპოვებენ.“ (სურა ყასასი, აიათი 37)

❖ „მან (ალლაჰმა) იცის (მათი) მუხ - ნათური მზერა და ის, რასაც გულში მალა-ვენ.“ (სურა მუმინი, აიათი 19)

❖ „რომელნიც ცრუმონებობას არ ჩაიდენენ. ხოლო თუკი ამაოსიტყვაობას შეესწრებიან, ღირსეულად გაეცლებიან იქაურობას.“ (სურა ფურყანი, აიათი 72)

❖ „ვაი, ყველა მატყუარასა და ცო - ვილის მდგომარეობას!“ (სურა ჯასიე, აიათი 7)

❖ „თქვა: „ღმერთო ჩემო დამეხმარე ამ უზნეო საზოგადოების წინააღმდეგ!“ (სურა ანკებუთი, აიათი 30)

❖ „ვინც ირწმუნეს და ღვთისნიერი საქმე აკეთეს, მათთვისაა უღვევი ჯილდო, რომლითაც ისინი კმაყოფილი იქნებიან.“ (სურა თინი, აიათი 6)

❖ „ღმერთო ჩვენო! განსჯის დღეს შეგვინყალებ მე, ჩემი დედ-მამა და ყველა მორწმუნე!“ (სურა იბრაჰიმი, აიათი 41)

ჰადისები

❖ „ვინც ჰალალი მოგებიდან ერთი ხურმის ღირებულების მოწყალებას გაიღებს, ალლაჰი იმ მოწყალებას მაშინვე მიიღებს. შემდეგ მას, მთელი სისათუთით მანამდე ზრდის, სანამ მთას არ დაემგვანე-ბა, ისევე როგორც კვიცს ზრდით, სანამ ცხ-ენი გახდება“ (ბუჰარი, ზეჰაბი, 63, 64.)

❖ „ადამიანთა შორის ზოგნი სიკეთის გასაღები და ბოროტების ბოქლომი არიან. ზოგნი კი — ბოროტების გასაღები და სიკე-თის ბოქლომი. რა ბედნიერნი არიან ისი-ნი, რომელთაც ალლაჰმა ხელში სიკეთის გასაღები უბოძა! რა ცოდონი არიან ადამი-ანები, ვისაც ალლაჰმა ხელთ ბოროტების გასაღები მისცა!“ (იბნ მაჯე, მუყადლიმი 19)

❖ „ვინც სიკეთის წინაპირობად იქც - ვა, ისეთივე მადლს მოიგებს, როგორსაც სიკეთის ჩამდენი ადამიანი.“ (მუსლიმი, იმარე, 133).

❖ „თუკი ადამიანი ცოდნის შეძენის მიზნით გზას დაადგება, ალლაჰი მას სამოთხის გზებიდან ერთ-ერთზე დააყენ-ებს.“ (აბუ დავუდი, ილიმი, 1/6341)

❖ „მორწმუნე სანამ საბოლოო ს - სუფეველს არ მიაღწევს, სწავლით ვერ დაკ-მაყოფილდება.“ (თირმიზი, ილიმი, 19/2686)

❖ „იმ ადამიანს, რომელიც მხოლოდ იმისთვის მიიღებს ცოდნას, რომ მეც-ნიერებს ეკამათოს, დაბალ ფენასთან დის-კუსია გამართოს და ადამიანების კეთილ-განწყობა მოიპოვოს, ალლაჰი ჯოჯოხეთში უკრავს თავს.“ (თირმიზი, ილიმი, 6/2654)

❖ „თუ ადამიანი დიდ ცოდვებს არ ჩაიდენს, მაშინ დღეში ხუთჯერ ლოცვა, ერთი ჯუმა ნამაზი — მომავალ ჯუამდე, რამაზნის მარხვა — მომავალ რამაზნის მარხვამდე ჩადენილი პატარა ცოდვების გამოსასყიდი გახდება.“ (მუსლიმი, თაჰარეთი, 16)

გაგზად, ჯერ კიდევ არ არის გვიან. მომთხ-
ოვე ქალიშვილი და ნატვრა აგისრულდება!

4. ხოჯა ნასრედინის მეზობლად ძუნ-
ნი ოფიცერი ცხოვრობდა, რომელიც მას
ძალიან არ უყვარდა. ერთ დღეს მან ხოჯას
მწევარი ლეკვი სთხოვა:

-პატივცემულო ხოჯავ, შენ ბევრი
ნაცნობი გყავს, სადმე დიდუყრება, წელ-
წვრილი მწევარი ლეკვი მომიძებნე.

რამდენიმე დღის შემდეგ ხოჯამ, ფუნ-
ჩულა ქუჩის ძაღლი იპოვა, კისერზე თოკი
მოაბა და ოფიცერს მიჰგვარა.

ასეთი ძაღლი რომ
დაინახა, ოფიცერი გა-
ბრაზდა.

-პატივცემულო
ხოჯავ, მე გთხოვე,
წელწვრილა მწევარი
ლეკვი მომიყვანე—
მეთქი, შენ კი წახვედი
და დიდი ფუნჩულა
ქუჩის ძაღლი მომიყ-
ვანე.

ხოჯამ მშვიდად
მიუგო:

-ბატონო ოფი-
ცერო! თქვენ ნუ
იდარდებთ ამაზე, ეს
ძაღლი თქვენს ხელში
ერთი თვის შემდეგ
წელწვრილა მწევარს
დაემსგავსება.

5. ხოჯა ნასრე-
დინი ზაფხულის ცხელ
დღეს, გაგრილების მიზნით კაკლის ხის
ჩრდილში წამოწვა, მისგან ცოტა მოშორე-
ბით, ბაღში, დიდ გოგრას მოჰკრა თვალი და
თავისთვის გაიფიქრა:

„რაოდენ საინტერესოა ღმერთის საქმე.
პატარა ლერწმს შეხედავ, რამხელა გოგრას
იბამს, აგერ, კიდევ, ამხელა კაკლის ხეს,
რომელსაც ტოტები ცამდე აქვს აწვდილი,
პატარ-პატარა ნაყოფი მოუსხამს“. ასეთ
ფიქრებში გართულ ხოჯა ნასრედინს, უცებ,
ხიდან მომწყდარი კაკალი თავზე დაეცა.

„ვაი, თავი!“ იყვირა ხოჯამ და ადგილი-
დან წამოვარდა. შემდეგ კი თქვა: „ღმერთო,

მაპატიე, დღეის შემდეგ შენს საქმეში არას-
დროს ჩავერევი. რა მეშველებოდა ხიდან,
კაკლის ნაცვლად გოგრა რომ ჩამოვარდ-
ნილიყო...“

6. ხოჯა ნასრედინს ქალაქის სასა-
მართლოში სარჩელი ჰქონდა შეტანილი.
თუმცა ყოველ მისვლაზე მოსამართლე რა-
ღაც მიზეზით, სარჩელს რამდენიმე დღით
უვალებდა..

მეგობრებმა ხოჯას უთხრეს, მოსამარ-
თლე ჭამის მოყვარული კაცია, შენ საქმეს
მანამ არ განიხილავს, სანამ ქრთამს არ
მიუტანო.

ერთ დღესაც, ხო-
ჯამ თაფლით სავსე
ქოთან აიღო და
მოსამართლეს მიუტა-
ნა. მანაც მისი საქმე
იმავე დღეს განიხილა
და გადაწყვეტილება
გამოიტანა.

სალამოს მოსა-
მართლემ იფიქრა,
თაფლს გემოს გავუს-
ინჯავო, მაგრამ რას
ხედავს? ნეხვით გატე-
ნილ ქოთანს, თაფლი
მხოლოდ ზემოდან
აქვს წაცხებული.

მეორე დღეს
მოსამართლემ მდი-
ვანი დაიბარა და უბრ-
ძანა:

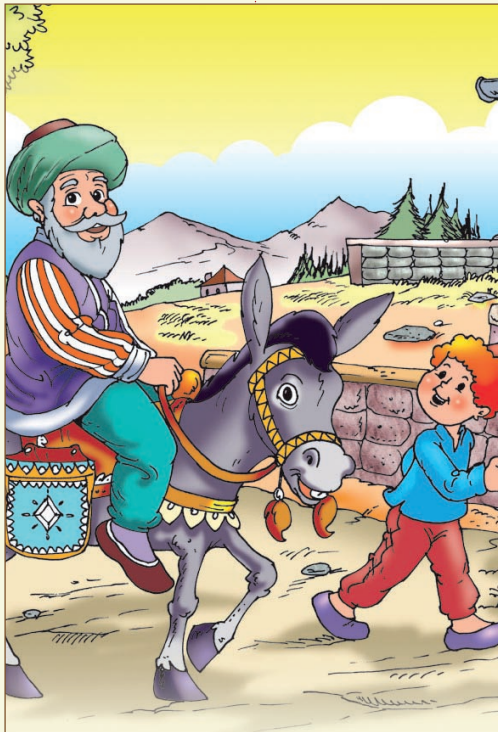
-ხოჯა ნასრედინი
იპოვე და სასწრაფოდ აქ მომგვარე. უთხ-
არი, რომ სასამართლო გადაწყვეტილებაში
რალაც შესწორებები გვაქვს შესატანი.

ხოჯა მიიყვანეს და მოსამართლის წი-
ნაშე წარადგინეს.

მოსამართლემ დაუღრიალა:

-შე არამზადავ, არა გრცხვენია, ჩემთ-
ვის ვახშამზე ნეხვი გინდოდა გეჭმია?

-არამც და არამც..! შენ ის ნეხვი ვახ-
შამზე, კი არა, მაშინ შეჭამე როცა გადა-
წყვეტილების მიღების საფასურად თაფლით
სავსე ქოთანი წაიღე—მიუგო ხოჯამ. ■

ბრძნული გამონათქვამები

❖ უკეთესია ისწავლო სხვის შეცდომებზე ვიდრე შენსაზე.

❖ იყავი კმაყოფილი იმისა, რაც გაქვს. ყველაფერში პირველი ვერ იქნები

❖ განაწყენებისა და განშორების მიზეზების ძიების ნაცვლად, სიყვარულისა და დაახლოების საშვალეებს ეძიე.

❖ თუკი ქალს თავისი მეუღლე ნამდვილად უყვარს, მის თვალში სხვა ნებისმიერი მამაკაცი არაფერს წარმოადგენს.

❖ მიჯნურობა ზოგჯერ ახალ გადაღებული ფილმის ფრაგმენტს ჰგავს, ყველაზე საუკეთესო სანახაობებს შესავალში იხილავთ.

❖ ჩვენ ვასწავლით ხალხს როგორ დაიმას-სოვრონ და არასდროს ვასწავლით როგორ ისწავლონ.

❖ განუწყვეტლივ უნდა ვისწავლოთ, ვაკეთოთ და ვილაპარაკოთ სიმართლე. ვინც მის შესწავლას შეუდგება, მხოლოდ ის გაიგებს, რამდენად შორს ვყოფილვართ სიმართლისაგან

❖ ზოგიერთი მამაკაცი ფიქრობს, რომ ბევრი ფულით ყველა ქალს თავისი ზეგავლენის ქვეშ მოიქცევს, ისე როგორც, მაკიაჟ გაკეთებულ ქალს ჰგონია, რომ ის ყველაზე ლამაზია.

❖ ვინც სხვათა შემცნობია: გამჭვრეტელია. ვინც თავისი თავის შემცნობია: გასხივოსნებულია. ვინც სხვათა მძლეველია: ძლიერია. ვინც თავისი თავის მძლეველია: მძლეთა - მძლეა. ვინცა გარეყოფიერსა მიეღტვის: ვნებააშლილია. ვინც არყოფნას უჭვრეტს: სრულქმნილია. ვინც საკუთარ აღწერილობას ფლობს: მრავალფაშიერია. (!!!!!!!) ვინც წარსულში გარდაიცვალა: მარადიულია."

❖ სპილო ხორთუმით კლავს თავის მსხვერპლს, გველი—კოცნით, მეფე—ღიმილით, ხოლო მოღალატე—პატივისცემით

❖ ზოგიერთი ადამიანი ბოდის მოიხდის,

ოღონდ არა იმიტომ, რომ დახაშულს აღიარებს, არამედ მოწინააღმდეგის გაჩუმების მიზნით..

❖ ნუ მიმტკიცებთ მაშინ სამართლიანობის არსებობას, როცა ღარიბი ბავშვის კუთვნილ რძეს, მდიდარი ადამიანის ძალი მიირთმევს.

❖ მეგობრებს დროს თუ არ დაუთმობ, დრო მეგობრებს დაგაშორებს.

❖ ან ალლაჰის გარდა არავის ქედს არ მოუხრი, ან ყველას მოუხრი ქედს და კაცად აღარ ივარგებ..

❖ ეს ქვეყანა ლამაზი რომ ყოფილიყო, დაბადებისას არ ვიტყვებდით.. ქვეყნად სუფთად რომ დავრჩენილყავით, სიკვდილის შემდეგ განბანვა აღარ დაგვჭირდებოდა.

❖ თუკი მიხვდები, რომ ადამიანები რომლებსაც თქვენ აფასებდით, დაფასების ღირსი არ არიან, თქვენ ნუ მოიწყენთ, სჯობს მათ იწყინონ, ვინიდან თავად არ არიან დაფასების ღირსი..

❖ ქალიშვილი მამაკაცისგან ლამაზ მომავალს ითხოვს, ხოლო მამაკაცი ქალიშვილისგან სუფთა წარსულს..

❖ რაოდენ დიდი იქნება სიყვარული, ისეთივე დიდი იქნება მწუხარებაც.

❖ იცით ვინ არიან ყველაზე ცუდი მამები? ისინი ვინც, ახალგაზრდობაში თავიანთი ნაშრომდარი დაივიწყეს..

❖ ცხოვრებაში ორი რამ არის რაც მოდიდან არ გადადის, ეს მამაკაცის პატიოსნება, ხოლო ქალის ლამაზი ზნეობა..

❖ ბევრია დამრიგებლური შემთხვევები, თუმცა ცოტაა მისგან დარიგების მიმღები.

❖ ვინც უადგილოდ სიტყვას არ იტყვის, ის ბოდის მოხდასაც გადარჩება..

❖ საკუთარი თავისა და სურვილების დაძლევა, ომში გამარჯვებაზე უფრო დიდი წარმატებაა.

გახსოვდეს პატარაკ

mecadineobas sistemidan gamomdinare, Taviseburi meTodi da wesebi gaaCnia. imisaTvis, rom mivaR-
wioT warmatebas, unda gaviTavisoT misi rogorc zogadi aseve racionaluri kanonebi. magaliTad:

- ❖ მეცადინეობისთვის სათანადო დღისა და დროის ძებნას ნუ დაიწყებ!
- ❖ დღევანდელ საქმეს ხვალისთვის ნუ გადადებ!
- ❖ ერთი და იმავე დროს მხოლოდ ერთი საქმე აკეთე.
- ❖ ნუ შეეჭიდები სხვა საქმეს, სანამ დაწყებულს არ დაასრულებ!
- ❖ როდესაც საქმეს მორჩები, იმაზე იფიქრე, თუ ხვალ რა უნდა გააკეთო!
- ❖ სანამ რაიმე საქმეს წამოიწყებდე, წინასწარ აწონ-დანწონე!
- ❖ ერთი ნაბიჯითაც კი, უკან ნუ დაიხევ, სანამ დაწყებული საქმის სიძნელეებს არ გადალახავ.
- ❖ თავდაუზოგავად და გეგმაზომიერად იშრომე.
- ❖ დასვენების მიზნით საქმე შეიცვალე ან შეანელე.
- ❖ გონებრივი შრომისთვის დღეში 2-3 საათი საკმარისია.
- ❖ ფრთხილი და უდრეკი იყავი, მაგრამ ნუ აჩქარდები.
- ❖ ყოველ დღეს საუკეთესო ნაწარმოებიდან ხმამაღლა 10-15 გვერდი წაიკითხე.
- ❖ კითხვისას ზოგიერთი ფილოსოფიური და ლიტერატურული წინადადებები დაიხეპირე.
- ❖ მომთმენი იყავი, ახალგაზრდა მეგობარო!
- ❖ უპირველესად, მშობლიურ ენაზე ლაპარაკი და წერა საუკეთესოდ ისწავლე.
- ❖ ყურადღებით იყავი, რასაც იტყვი და დაწერ, მოკლე და გასაგები იყოს.
- ❖ რასაც წაიკითხავ, მისი შინაარსი დაიმახსოვრე.
- ❖ წაკითხული წიგნის მნიშვნელოვანი გვერდი აუცილებლად აღნიშნე.
- ❖ რაიმე გადანწყვეტილებას ნუ მიიღებ მაშინ, როცა გაბრაზებული ხარ.
- ❖ ბევრს ნუ ისაუბრებ, რასაც იტყვი მოკლე და კონკრეტული იყოს.
- ❖ რასაც ადამიანს პირადად ვერ ეუბნები, მის ზურგს უკანაც ნუ იტყვი. იცოდე, რომ ზურგს უკან საუბარი შიშის ყველაზე ცუდი ფორმაა.
- ❖ ნურავის ეტყვი, რომ ის უცოდინარია. ნუ დაგავინწყდება, რომ ადამიანებს ყველაზე მეტად აბრაზებს და ანაწყენებს ის, რომ მათ უფიცობას პირში ახლიან.
- ❖ ნუ იცრუებ, ვინაიდან მატყუარები იმ ქურდს ჰგვანან, რომელიც ყოველ წამს დაკავების შიშით ცხოვრობს.
- ❖ იყავი ისეთი როგორიც ხარ.
- ❖ სალამოს ნუ დაიძინებ მანამ, სანამ ხვალინდელ გეგმას არ დაისახავ.
- ❖ მდიდარს ბაზრის, ხოლო მორწმუნეს საფლავის არ ეშინია.
- ❖ ცხოვრება, რომელსაც შენ უჩივი, იქნებ სხვისთვის საოცნებოა.
- ❖ რაც გენებოს ის გააკეთე, როგორც გინდა ისე იცხოვრე, მაგრამ შენი ბედნიერებისთვის სხვა არ აატირო და საკუთარი მოგებისთვის ნურავის გაყიდი.
- ❖ ღმერთმა ყველა ჩვენგანს წილად გვარგუნოს სახლში ალალი ლუკმა პური მიტანა.

სუდოკუ

მთავრად გიორგი კამლაძე

შეავსეთ სუდოკუ ისე, რომ გამოტოვებულ უჯრებში ჩაწეროთ ციფრები 1-დან 9-მდე, ოღონდ არცერთ ჰორიზონტალურ მწკრივში, ვერტიკალურ სვეტში და კვადრატში, რომლებიც 9 უჯრისაგან შედგება, არ უნდა იყოს ორი ერთნაირი ციფრი.

მარტივი

1			5	8		6	2	
5	6			3		1		8
3	2		1	6		4	5	
4		5		7	6		1	2
2	7		3	4	1	8		5
			9					4
	5	4			8	2	3	
	8			2	3	5	4	
		2		1	5			

რთული

2	5		3					7
				6	1	5		2
		1	5			3	4	
8				1		2		
	2			3	6		5	
5		4						
6							3	
		2	6		4		9	5
4			1	7			2	

ამოხსნა

მარტივი

7	8	9	5	1	4	2	3	6
9	4	5	3	2	7	1	8	6
1	3	2	8	9	6	4	5	7
4	6	7	2	5	9	3	1	8
5	9	8	1	4	3	6	7	2
2	7	1	8	3	5	9	4	6
4	9	5	8	7	6	3	1	2
3	2	5	1	6	7	8	4	9
8	6	1	7	3	2	9	5	4
3	7	9	6	8	5	1	4	2

რთული

8	2	9	3	7	1	5	6	4
5	9	7	4	8	6	2	3	1
1	3	4	2	5	9	8	7	6
3	6	8	7	9	6	2	4	5
6	1	5	3	8	4	7	2	9
9	7	1	6	3	5	8	4	2
4	8	6	5	2	7	1	9	3
7	5	2	9	3	4	1	8	6
2	8	1	6	4	9	7	5	3
7	1	6	8	4	3	9	2	5

საბავშვო გვერდი

საბავშვო რუბრიკა მომზადდა ბალ „ჩიორას“ დახმარებით

38 - საბავშვო ტესტები

38 - ლაბირინთი

39 - სკოლის სიჯანსაღოების

39 - იპოვეთ 7 განსხვავება!

40 - აბა გამოიცანით!

საბავშვო ტესტები

- სად მდებარეობს გოდერძის უღელტეხილი?

ა. იმერეთში	ბ. გურიაში
გ. სამცხე ჯავახეთში	დ. აჭარაში
- რომელი უღელტეხილი აკავშირებს ერთმანეთთან დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოს?

ა. მამისონის	ბ. ქლუხორის
გ. რიკოთის	დ. გოდერძის
- რომელია მსოფლიოში ყველაზე გრძელი მდინარე?

ა. ნილოსი	ბ. ამაზონი
გ. მისისიპი	დ. ვოლგა
- საქართველოს რომელ კუთხეშია ვარძია?

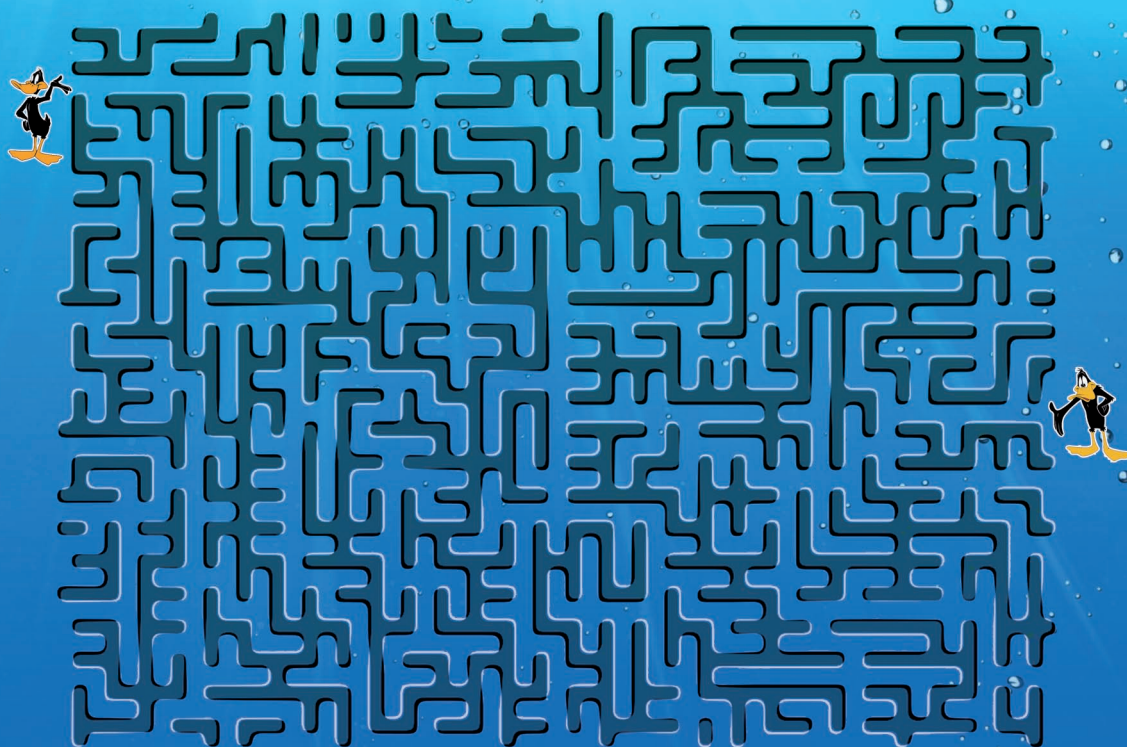
ა. სამეგრელო	ბ. სამცხე-ჯავახეთი
გ. აჭარა	დ. გურია
- რომელი საფეხბურთო კლუბი გახდა საქართველოს ბოლო ჩემპიონატის გამარჯვებული?

ა. თბილისის „დინამო“	ბ. „ს.კ. ზესტაფონი“
გ. ქუთაისის „ტორპედო“	დ. რუსთავის „ოლიმპი“
- რომელი ქედი ჰყოფს საქართველოს ორ ნაწილად?

ა. კავკასიონის	ბ. თეთნულდის
გ. ლიხის	დ. არსიანის

პასუხები იხილეთ მე-40-ე გვერდზე

დაეხმარეთ ბატს გადალახოს რთული ლაბირინთი და მოინახულოს თავისი მეგობარი

სხეულის სიჯანსაღისთვის

სისტემატიურად უნდა ვივარჯიშოთ, ჯანმრთელად და ზომიერად უნდა ვიკვებოთ.

ყურადღება უნდა მივაქციოთ ნე-სიერ ძილს, დროულად დავიძინოთ და ადრე გავიღვიძოთ.

აცრები უნდა გავიკეთოთ.

სანამ ხილ-ბოსტნეულს მივირთმევთ, კარგად უნდა გავრეცხოთ.

საჭმლის სისუფთავეს ყურადღება

უნდა მივაქციოთ.

გაოფლიანებულმა წყალი არ უნდა დავლიოთ.

ღია დახლიდან შექენილი ხილ-ბოსტნეული მაშინვე არ უნდა მივირთვათ.

სიგარეტისა და ალკოჰოლის მსგავსი მავნე ნივთიერებებისგან თავი შორს უნდა დავიჭიროთ.

მშობლების უნებართვოდ არანაირი მედიკამენტი არ უნდა დავლიოთ.

იკოვით სურათებს შორის 7 განსხვავება

აბა გამოიცანით

ცხრილში მოცემულია, 16 სახეობის ხილის დასახელება, თქვენი მიზანია იპოვოთ ისინი

მ	კ	ო	მ	შ	ი	ს	ფ	ჭ	წ	ლ	წ
ა	ი	ტ	ყ	უ	ჩ	ძ	ე	ნ	ი	ე	პ
რ	ვ	ყ	ა	ტ	ა	მ	ი	ჭ	პ	ღ	კ
წ	ი	პ	ჟ	ო	ლ	ო	ს	ე	ჟ	ვ	ღ
ყ	კ	წ	ს	წ	უ	ტ	მ	რ	მ	ი	ტ
ვ	ჟ	ჭ	ღ	ჭ	ბ	ფ	ბ	ა	ტ	ძ	ყ
ი	ს	წ	ხ	ს	ა	ზ	ა	მ	თ	რ	ო
ტ	ყ	ე	მ	ა	ლ	ი	ნ	ი	ჭ	წ	ჭ
წ	ჰ	ს	წ	წ	ი	წ	ა	ღ	ხ	პ	კ
რ	ჯ	ვ	ა	შ	ლ	ი	წ	ლ	გ	კ	ტ
ჭ	პ	ი	კ	ჟ	ქ	ლ	ი	ა	ვ	ი	ღ

38-ე გვერდზე განთავსებული ტესტების პასუხები

1. დ 2. გ 3. ა
4. პ 5. პ 6. გ